DENGÊ KOMKAR

Sal : 10
Wext : 20.1.1989
Hejmar : 113
Bıha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

Uluslararası Kimyasal Silahları Yasaklama Konferansı:

İNSANLIK KİMYASAL SİLAHLARA HAYIR DİYOR!

7-11 Ocak tarihleri arasında Fransa'nın çağrısı üzerine Paris'te **''Uluslararası Kimyasal Silahları Yasaklama Konferansı''** toplandı. Konferans'a kimyasal silahların kullanımını yasaklayan 1925 Cenevre Anlaşması'nı imzalamış 110 ülkenin yanı sıra, imzası olmayan 39 ülke de katıldı.

Irak rejiminin son bir yıl içinde Kürdistan'da kimyasal silahlarla başlattığı jenosid, uluslararası planda **''kimyasal silah korkusu''**nun beyinlerde yer etmesine neden oldu.

Fransa, daha aylar öncesinden böylesine bir toplantının yapılması çağrısında bulunmuş ve bu yönde de bazı öneriler yapmıştı. Toplantı hazırlıkları sırasında Fransa İnsancıl Eylem Bakanı Bernard Koochner, bir Kürt heyetinin toplantıya katılabileceğini belirtmişti. Ama daha sonraki günlerde, Kürt heyetinin toplantıya katılması halinde Bağdat hükümetinin katılmayacağını belirtmesi üzerine, kimyasal silahlardan en büyük zararı gören Kürt halkı, bu toplantıda temsil edilmedi. Konferans'a katılan ülke temsilcileri, sık sık ''kimyasal silahların yarattığı korkunç sonuç''lar üzerine sözler söylerken, daha birkaç ay evvel bu korkunç silahların kullanımı sonucu binlercesi öldürülen, onbinlercesi de yaralanan bir halkın temsilcilerinin katılması yönünde en küçük bir çaba bile harcamadılar. Yine kanlı Irak rejimini kınamaktan dahi geri durdular.

50 milyon kişinin yaşamını yitirdiği 2. Dünya Savaşı'nda bile tarafların birbirlerine karşı kimyasal silahlar kullanmadıkları gözönüne alındığında, 1988 Mart ve Ağustos aylarında Irak Kürdistanı'nda kimyasal silahlarla gerçekleştirilen katliamın boyutları daha iyi anlaşılmış olur. Ne yazık ki, sözkonusu Konferans, bu konuda üzerine düşeni yapmamıştır. Bu, konferans açısından büyük bir zaaf teşkil etmektedir.

Konferans sonucunda kimyasal silahların yasaklanmasına ilişkin bir sonuç bildirgesi yayımlandı.

Konferans'ın sonuç bildirgesinin tam metnini, gazetemizin 23. sayfasında bulacaksınız.

KOMKAR-Swêd 12. YILINDA

9 Aralık 1988 tarihinde, KOMKAR-Swêd'in 12. Kuruluş Yıldönümünü kutlamak amacıyla Stokholm'de bir gece düzenlendi.

Gece, KOMKAR-Swêd'in yürütme kurulu adına bir arkadaşın konuşmasıyla başladı. Konuşmacı, Kürdistan'daki gelişmelere, Kürt halkının içinde bulunduğu koşullara, yurt dışında yaşamak zorunda bırakılmış işçi ve mültecilerin durumuna değinerek şöyle dedi: *"Onbinlerce insanımız, ekonomik veya politik nedenlerden dolayı ülkeyi terketmek zorunda kalmış ve birçok ülkeye dağılmışlardır. Bu ülkelerden biri de İsveç'tir. İsveç'te bulunan insanlarımız da boş durmamışlardır; çalışmalar yapmışlar, dernekler oluşturmuşlardır. Bunlardan biri de Kürdistan İşçi Derneği (KOMKAR-Swêd)dir. 1976 yılında kurulan derneğimiz, 1978 yılının Kasım ayında ROJA NÛ adı altında yayın organı çıkardı. Bugün ROJA NÛ Dergisi 65. sayısına ulaşmış bulunuyor. Yine 1980 yılında büyük Ozan Cigerxwin'in RONAK adlı divanıyla kitap yayınına da başladı.*

"Roja Nû yayınları arasında bugüne kadar Kürt halkının tarihi, kültürü, edebiyatı üzerine onlarca kitap yayınlandı.

"KOMKAR-Swêd, Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesine destek vermekten onur duymakta ve Irak Kürdistanı Cephesi ile TEVGER'i selamlar."

Gecede Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Kemal Burkay da bir konuşma yaptı. Burkay, konuşmasında derneğin çalışmalarını değerlendirerek şöyle dedi: *"Bugüne kadar halkımızın kültürünü geliştirmek, tanıtmak, yurt içinde, ülkemizi işgal etmiş baskı rejimlerine karşı yiğitçe direnen halkımıza yurt dışından destek sağlamak için birhayli işler yaptınız ve bu çalışmalar gelişerek devam ediyor.*

"Bütün bunlar onur duyulacak çalışmalardır. Sizleri kutlarım.

"Şu anda aranızda derneğin kurucularından kimse var mı bilemiyorum. Ama başlangıç yıllarında onun çalışmalarına katılan çok az kişi bugüne kadar geldi diyebilirim. Örgütsel çalışmada kararlılık gösteren bu insanları da kutlamak gerekir. Diğer yandan çeşitli nedenlerle ayrılan ve bugün aramızda olmayan insanların da bu sonuçta katkılarını ve derneğe hizmetlerini unutmamak gerek. Örgütlerde kadrolar değişir, kişiler gelir giderler, ama onlara gerek varsa örgütler yaşar ve amaçlarına doğru yürümeyi sürdürürler."

Burkay, konuşmasında yurtsever güçlerin birliği konusuna da dikkati çekerek şöyle dedi:

"Bizim bu konudaki politikamız şudur: Yurtsever Partiler birbirlerinin varlığına hoşgörülü olmalı. Ortak amaçlar için biraraya gelmeli, güçleri birleştirmeli (bizim de içinde yeraldığımız TEVGER bunun kanıtıdır). Demokratik kitle örgütlerinde, değişik politik görüşlerdeki yurtsever insanlarımız birarada çalışmaya alışmalı."

Yine Yeşiller adına **Monika Selhan,** Göçmenler Bürosu adına **İris Olson** ve Merkezcilerden bir temsilci gecede konuşma yaptılar. Geceye çok sayıda Kürt ve Türk örgütünün yanısıra, İsveçli örgütler de katılarak dayanışma içinde olduklarını gösterdiler.

Kültür programında ise Fırat ve Evin, söyledikleri parçalarla geceye renk kattılar.

TEVGER, Irak Komünist Partisi, KUK-SE, PPKK, YSK, Ala Rızgari, KDP-Irak, PPDKS (İsveç Örgütleri), İsveç Kürdistanlı Dernekler Federasyonu, İsveç Komünist Gençlik Federasyonu, İSTİB, YKDK, KOMKAR-F. Almanya, KOMKAR-Danimarka, KOMKAR-İsviçre, KOMKAR-Fransa dayanışma mesajlarıyla yanımızda olduklarını gösterdiler.

SEYDO

Polonya'dan...

Federasyona Komelên Karkerên Kurdıstan Yönetim Kuruluna...

Değerli Yoldaşlar,

Polanya'da ikamet eden biz Kürt soydaşlarınıza göndermiş olduğunuz KOMKAR yayınları için çok teşekkür ederiz ve bu vesileyle sizi canı gönülden selamlarız.

Yayınlarınızın kanalıyla Kürdistan'ın dört parçasındaki olayları öğrenmiş oluyoruz. Sizlerden uzak olan, biz Kürt insanlarını da bu onurlu mücadeleye, yayınlarınız aracılığıyla bilinçli bir şekilde hazırlıyorsunuz.

Yayın organlarınızı, gün be gün Polonya'nın belirli şehirlerinde ikamet eden Kürt kardeşlerimize gerek postayla gerekse elden vermek kaydıyla dağıtımı oluyor. Bundan kuşkunuz olmasın. Bu onur, Kürt halkının bütünlük davasına inanan insanlarımızda vardır... Elbet de er geç olsa bile var olacağız! Ve varlığımızı kanıtlamamız için dört boyunduruğu kırmamız gerekli. Halkımızın hür yaşaması için, her Kürdün üzerine düşen bu namuslu görevi yerine getirmesi gereklidir. Temennimiz odur ki birlik beraberlikten doğan çalışmayla sorunlarımıza yön verebiliriz.

Polonya'da yaşıyan Kürtler adına

H. Yeter

Danimarka

GÖÇMEN AİLELERLE İLGİLİ TOPLANTI

Danimarka-KOMKAR olarak ülkemiz Kürdistan ve Danimarka'daki Kürt işçilerinin sorunlarıyla ilgili olarak birçok çalışmalar yürütmekteyiz. Zaman zaman D. KOMKAR aracılığıyla çalışmalarımızı kamuoyuna duyurmaya çalıştık.

Son olarak 26.11.1988 tarihinde **"Irkçılığa Karşı Vesterbro"** İnsiyatifi ile birlikte göçmenlerin aile yapılarını konu edinen tartışmalı bir toplantı düzenledik. Toplantıya çok sayıda yabancı ve Danimarkalı uzman katıldı. KOMKAR-Danimarka adına Kürtlerin aile yapısı ve Kürt işçilerinin sorunlarını içeren bir konuşma yapıldı.

Panelden sonra çocuklara yönelik programda KOMKAR Danimarka Çocuk Folklor ekibi, yine yetişkinler folklor ekibi ülkemizin çeşitli yörelerinden halk oyunlarını kitleye sundular. Kürt müziği eşliğinde tüm misafirlerin de katıldığı Kürt halayı ile program son buldu. Toplantı sonucunda yapılan bu çalışmadan dolayı KOMKAR'a bir teşekkür mektubunun gönderilmesi kararlaştırıldı.

Hacı

F. Almanya:
YIĞINSAL ÖĞRENCİ EYLEMLERİ

1968'de yaşanan büyük öğrenci eylemlerinin 20. yılında, F. Almanya ve Batıberlin üniversitelerinde onbinlerce öğrencinin, akademik demokratik hakları için başlattıkları eylemler giderek boyut kazanıyor.

Öğrencileri yürüyüş, toplantı ve boykot yapmaya zorlayan sorunlar ana hatlarıyla şunlardır:

*Üniversite bütçelerinde kısıtlamalara gidilmesi;

*Öğretim üyelerinin sayılarının öğrenci sayısına oranla çok düşük olması, ve hatta giderek birçok yüksek okulda, doçent ve profesör sayısının düşürülmesi; üniversitelerde çalışan genel personel sayısının azaltılması;

*Dershane, araç ve gereçlerin yeterli olmaması, kütüphanelerde kitapların eksik olması ve bunların da bugünkü gelişmelere cevap verememesi.

Bütün bu sayılanlar, öğrenci sorunlarının sadece bir bölümü. Örneğin; 7 bin kişilik kapasitesi olan Bremen Üniversitesi'ne Ekim 1988 yılında 12 bin öğrenci kaydedildi Buna karşılık çalışan personel sayısında herhangi bir artış olmadı.

Öğrenci yurtları yetersiz olduğundan, öğrenciler evsiz de kaldılar, hatta birden fazla öğrenci aynı odayı paylaşmak zorunda bırakıldılar.

Diğer taraftan sınıflar yetersiz. Öğrenciler sınıflarda yer kapabilmek için dersin başlama saatinden çok önce, dershanelerin önüne yığılıyorlar. Geç gelenler ya koridorlarda bekleyerek dersi dinliyorlar, ya da çekip evlerine gidiyorlar.

Yukarıda sayılan sorunlardan en fazla etkilenen kesim hiç şüphesiz yabancı öğrenciler oluyor. Ki, bunlar içinde Türkiye ve Kürdistan'dan gelenlerin sayısı oldukça kabarık. Ve bundan dolayıdır ki, Kürt ve Türk öğrenciler, yapılan eylemlere aktif ve yığınsal bir şekilde katıldılar.

Öğrenci eylemlerinin gelişip yayılması, hükümetin ve burjuva basınının paniğe kapılmasına yol açtı. Hükümet, geçici tedbirlerle sorunu çözmeye çalışırken, öğrenciler başta Batıberlin olmak üzere, birçok kentte direnişlerini sürdürmeye devam etmekteler. Hükümet, polis gücüyle öğrencilerin haklı direnişini kırmak isterken, basın-yayın organları kanalıyla da "68 geri geliyor" propagandasını işlemeye çalışıyor.

F. ALMANYA VE YABANCI DÜŞMANLIĞI - Yeni Yabancılar Yasası

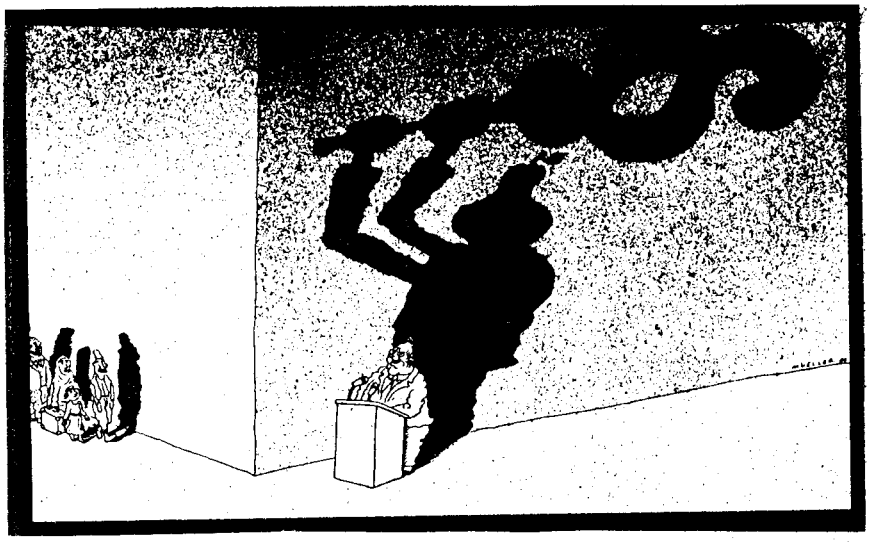

Son dönemde güncel konulardan birini İçişleri Bakanı Zimmermann tarafından hazırlanan yeni yabancılar yasası tasarısı oluşturuyor. Birçok şehir ve kasabada yapılan toplantılarla bu konu enine boyuna tartışılıyor; mevcut yabancılar tasarısının daha da sertleştirilmesi demek olan bu girişim politik çevreler, hukukçular ve göçmen örgütlerce sert şekilde eleştiriliyor.

Bu konuda Münih'de "**F. Almanya ve Yabancı Düşmanlığı - Yeni Yabancılar Yasası**" adı altında 10 Kasım 1988 tarihinde Üniversitenin 101 nolu dersanesinde bir enformasyon ve tartışma toplantısı düzenlendi. Toplantı, aralarında Cumhuriyetçi Avukatlar Derneği, Yazarlar Birliği, Psikoloji ve Barış Enstitüsü, Af Örgütü, İltica dernekleri, kilise ve çok sayıda kuruluş ve örgüt tarafından düzenledi.

Konuşmacılar arasında Viyana'dan Psikolog Prof. Ernst Federn, DGB Genel Yönetim Kurulu üyesi Karl-Heinz Goebels, Cumhuriyetçi Avukatlar Derneği'nden Av. Hubert Heinold, kabaret Gerhard Polt yeraldılar. Toplantı Bayern Ceza Hukuku Avukatı bayan Jutta Schneider tarafından yönetildi.

Av. H. Heinold, yeni yasanın yabancıların yok denecek kadar az olan haklarını daha da kısıtlayacağını; mevcut yıldırma politikasını pekiştireceğini, böylece yerli ve yabancıların kaynaşmasını engeleyeceğini söyledi.

Prof. Federn ise, yeni yasanın psikolojik etkileri üzerinde durdu. O, yeni yasanın birçok çelişkiler içerdiğini belirterek, böyle bir yasanın ne yabancılara ne de Almanlara yarar getirmeyeceğini, bugünkü durumdan daha kötü sunuçlar vereceğini söyledi.

K. H. Gobels de konuşmasında daha çok yabancı işçilerin durumu üzerinde durarak, DGB'nin bu yasa önerisine tümden karşı olduğunu açıkladı.

Ünlü kabaret G. Polt ise, özellikle ilticacılar ve kaçak çalıştırılanların kötü koşullarını bir komedi ile sunarak, yeni yasayı portesto ettiğini belirtti.

DILŞA/Münih

F. Almanya Küdistanlı Gençlik Birliği *KOMCİWAN* 1. Kongresi'ni Yaptı

Federal Almanya Kürdistanlı Gençlik Birliği-KOMCİWAN,1. Kuruluş Kongresini, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 40. Yıldönümü olan 10 Aralık 1988 tarihinde, Bremen şehrinde yaptı.

Öncelikle, gençliği kendi öz örgütünü kurmaya iten konumundan biraz bahsedelim. Bu konuda KOMCİWAN'ın hazırlık çalışmaları sırasında çıkarılan bildiride şöyle deniyor: *"F. Almanya'da yaşayan 350 bini aşkın Kürdistanlı'nın büyük bir kesimini gençler oluşturuyor. Federal Hükümetlerin, Kürtlerin ulusal varlığını tanımaması sonucu, birçok haktan yararlanamıyoruz. Bunların başında ana dilde ders, radyo-televizyonda yayın, sosyal danışmanlık ve isim seçme özgürlüğü geliyor. Kuşkusuz sorunlarımız bunlar ile sınırlı değil. Artan yabancı düşmanlığı, iş ve mesleki eğitim, konut, eğitim alanında karşılaştığımız sorunlar da var.*

"Tüm bunların yanısıra biz Kürdistanlı gençler azgın bir sömürgeci baskı altında bulunan, tüm ulusal değerleri yokedilmek, 21. yüzyıl eşiğinde insan olarak varlığı dahi yadsınmak istenen, toptan imha ile karşı karşıya bulunan halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışma göstermek, ona dost güçler kazanmak göreviyle de karşı karşıya bulunuyoruz."

Açılış, divan seçimi ve saygı duruşundan sonra yapılan çalışmalar değerlendirildi. Görev alan arkadaşların yeterli çabayı harcamadıkları, birimlerdeki gençlik komitelerinin çalışmalarını geliştirmeleri, eylem programı yapmaları ve örgütselleşme yönünde ileri adım atmaları gerektiği vurgulandı.

Daha sonra söz alan gençler, bölgelerindeki çalışmaları anlattılar; seminer, kurs, folklor, müzik vb. gençlere yönelik eylemlerin sürdürüldüğünü belirttiler. Örgütlenmeye yönelik olarak spor, gezi, eğlence düzenlenmesinin de yerinde olacağını dile getirdiler.

Besbelli her bir bölgedeki gençlik komiteleri, kendi konumlarından yola çıkarak işe başlamalıdır. İlk planda onların eğilimi gözönüne alınarak, örgütlenmeye gidilmelidir.

Kongrede göze çarpan şey ise, Güney bölgesinin temsil edilmemesiydi. Bu eksikliğe işaret edildi ve bu bölgelerdeki genç arkadaşların biran önce çalışmalarına başlamaları gerektiği belirtildi.

Kongrede ikinci kuşak diye adlandırdığımız gençler, çeşitli görevler almışlardı. Onların arı gibi çalıştıklarını görmek sevindirici bir şeydi.

Canlı, disiplinli ve coşkulu geçen kongre kültür programı ile devam etti. Leer'den gelen çoğunluğu genç arkadaşlar, halk türküleri söylediler, folklor gösterisi yapıldı ve elele halaylar çekildi.

KOMCİWAN'ın sonuç bildirgesinde şöyle deniyor: *"Tüm Kürdistanlı gençleri KOMCİWAN'ın çatısı altında örgütlenmeye çağırıyoruz. Sorunlarımızın çözümü, ancak ortak çabalarımızla mümkün olacaktır. Örgütlü gücümüz başarının güvencesidir."*

Kesko

Batıberlin:

Soykırıma Karşı Çalışma Komitesi

Batıberlin Kürdistan İşçi Derneği, Eylül 1988'de kurulan **"Kürdistan'da Soykırıma Karşı Çalışma Komitesi"**nde yer almakta ve yapılan çeşitli etkinlikleri birlikte hazırlamaktadır. Alman, Kürt örgüt ve kişilerden oluşan bu komitenin asıl amacı; Türkiye Kürdistanı'nda bulunan Kürt siyasi mültecileriyle maddi ve manevi dayanışmayı sağlamaktır.

Şimdiye kadar yapılan çalışmaların bazıları şunlardır:

- Çeşitli kurum ve örgütlere, Medico International'in ilaç listesi gönderildi ve bağış kampanyası yürütüldü;
- Kahve ve lokallerde bağış toplandı;
- Komite'nin çıkardığı bildiri dağıtılırken, aynı amaçla çıkarılan afiş asıldı;
- Doktorlarla ilaç yardımı konusu görüşüldü;
- 2 Aralık 1988 günü ise, bir dayanışma gecesi düzenledi. Tanınmış sanatçı ve grupların yanı sıra, çeşitli kişiler de geceye katılıp konuşma yaptılar. Şıvan, N. Arıç, Koma Aşıti, İranlı Nuşhin Grubu, Kürdistan İşçi Derneği Folklor Grubu programda yer aldılar.

800 kişinin katıldığı geceden elde edilen 8 bin DM, yine çeşitli şekilde toplanan 6 bin DM bağış, (toplam olarak 14 bin DM) Irak Kürdistanı Cephesi'nden sorumlu birine iletildi.

Diğer yandan 14 Aralık 1988 günü Komite; **Savaşa Karşı Müze**'de son gelişmelerle ilgili bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantının açılış konuşması müzeden biri tarafından yapıldı. Kamplardaki durumu yansıtan dialar gösterildi. KOMA AŞITİ Grubu da kitleye türküler sundu. Bu eylem de başarılı geçti.

Rojda

F. Almanya:
ALÇAK UÇUŞ KAZALARI

8 Aralık 1988'de Amerikan Hava Kuvvetlerine bağlı bir savaş uçağının, Remscheid şehrinin bir mahallesine düşmesi sonucu, 6 kişi yaşamını yitirdi. Görüş uzaklığı elverişli olmadığı halde alçak uçuş yapan, tanksavar roketleri ve bombalarla donatılmış uçak, pilotun bulutlar arasında önünü görememesi ve paniğe kapılması nedeni ile düştü.

Bu kaza ile F.Almanya'da son bir yıl içinde alçak uçuş yaparken düşen uçak sayısı 33'e, ölenlerin sayısı da 39'a ulaştı. Yine, Ağustos ayında Ramstein'da bir gösteri uçuşu esnasında seyircilerin üstüne düşen bir uçak 70 kişinin yaşamına mal olmuştu.

Tüm bunlara alçak uçuş yapan üç uçağın Ohu, Stade ve Philippsburg'da atom santrallerinin çok yakınında düşmesi ve bölgenin nükleer bir kaza olasılığı ile karşı karşıya kalması da eklenince, alçak uçuşların günümüzde anlamsızlığını belirten ve yasaklanmasını isteyen karşı tepki ve protestolar da büyük bir güç kazandı.

Federal Savunma Bakanlığı, bu son kazadan sonra aldığı bir kararla tüm alçak uçuşların 2 Ocak 1989 tarihine kadar geçici olarak yasaklandığını açıkladı. Ancak, CDU'lu Savunma Bakanı Scholz'un ABD'de olduğu bir sırada yine CDU'lu Müsteşar Peter Würzbach tarafından alınan bu karar, Würzbach'ın görevinden ayrılmasına neden oldu. Gorbaçov'un tek yanlı silahsızlanma önerileri ile tüm dünyada bir yumuşama ve barış havasının estiği bir ortamda, hala soğuk savaş dönemine özgü bir politikacı ağzıyla konuşan Savunma Bakanı Rupert Scholz, bu kararın "saçma" ve "aptalca" olduğunu, alçak uçuşların ülke savunması için çok önemli ve vazgeçilmez olduğunu iddia etti. Scholz ile birlikte kaza yerini gezen ABD Büyükelçisi Burt ise, pilotun "ülkesinin ve batı ittifakının savunulması" sırasında yaşamını yitirdiğini söyledi.

Halen, F. Almanya'da yılda 20-50 dakika süreli 87 bin alçak uçuş yapılıyor. Alçak uçuşların yolaçtığı kazaların önlenebilmesi için, nüfus yoğunluğunun oldukça yüksek olduğu bu ülkedeki alçak uçuşların kısıtlanarak, pilotların bilgisayarlarda düzenlenecek programlarda eğitilmeleri, en aza indirilen alçak uçuşların da bölgeler arasında dengeli biçimde dağıtılması istemleri yeralıyor.

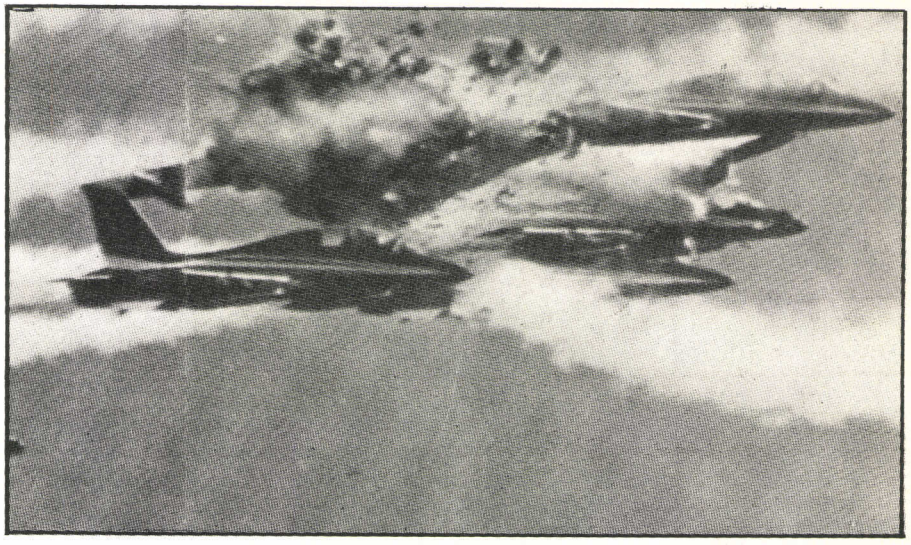

Barış içindeki savaştan bir görüntü...

ATOM SANTRALİNDE ARIZA

F. Almanya'nın büyük atom santrallerinden Biblis'te, 17 Aralık 1987'de büyük çapta bir arızanın meydana geldiği ortaya çıktı. Amerikan "**Nucleonics Week**" adlı dergide çıkan bir yazı üzerine Federal Çevre Bakanlığı, büyük bir felaketin eşiğinden dönülen bu olayı doğruladı.

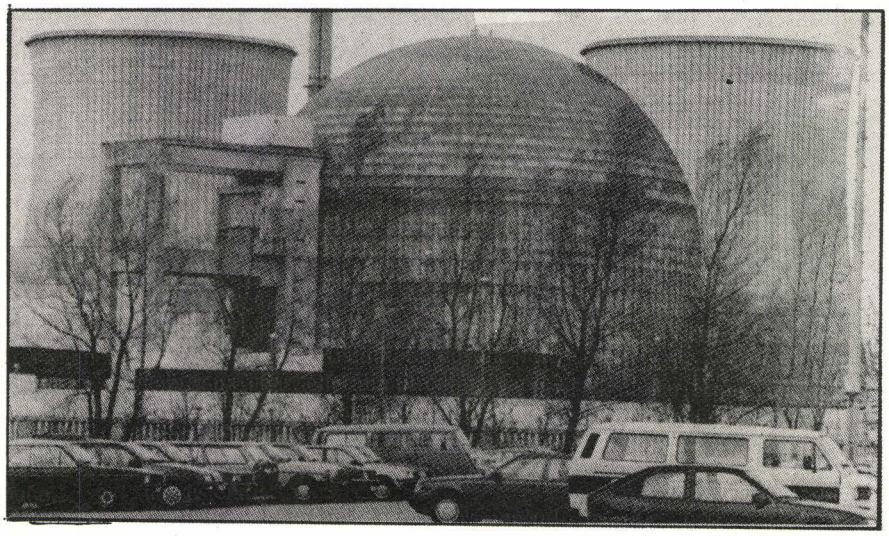

Bir yıl süreyle kamuoyundan gizlenen bu kazaya, teknik bir arıza ve atom santrali personelinin hatalı tutumunun yolaçtığı belirtildi. Başlangıçta kazayı çok basit bir olay gibi değerlendirme çabasına giren Hessen ve Federal Çevre Bakanları, Amerikan dergisinde yeralan açıklamalar ve uzmanların eleştirileri sonucu, kazanın "acil" olarak sınıflandırıldığını ve atom santralinin gerekli teknik önlemler alınıncaya dek kapatıldığını belirttiler.

Bu olaydan sonra, Hamburg, Bremen ve Hannover gibi büyük yerleşim merkezlerinin yakınında kurulu Stade atom santralinde de benzer bir arızanın meydana geldiği, F. Almanya'da yılda ortalama 300-400 irili-ufaklı atom santrali arızasının oluştuğu da açıklandı.

Milyonlarca insanın yaşadığı bölgelerde kurulu atom santrallerinde meydana gelecek bir kazanın binlerce insanın yaşamını tehdit ettiği, böylece bir kez daha açıkça gözler önüne serilmiş oldu. Ayrıca, Çernobil atom felaketinden sonra F. Almanya'daki atom santrallerinde benzer bir kazanın olamayacağını söyleyerek övünen alman politikacı ve atom tekellerinin sözleri bu son olaydan sonra tümüyle inandırıcılığını yitirdi.

Sosyal Hakları Budama Halkasına Bir Yenisi Eklendi:

İNSAN SAĞLIĞIYLA OYNANIYOR

Liberal-Hıristiyan koalisyon hükümeti, kurulduğu günden itibaren sosyal hakları kısıtlama ile işe başladı. Kısıtlama halkasına adına "**sağlık reformu**" denilen bir yenisi daha eklendi ve 1989'un başından itibaren yürürlüğe girdi.

25 Kasım 1988 tarihinde, federal parlamentoda oylamaya sunulan "sağlık-reform yasası", muhalefet partilerinin 208 oyuna karşı, koalisyon partilerinin 240 oyu ile kabul edildi. Oylamada FDP'den iki milletvekili çekimser oy kullandı.

Söz konusu sağlık reformu getirdiği yeni değişikliklerle halkın sırtına yüzde yüze varan maddi külfet yüklüyor. Özellikle yeni yasadan en çok göz, kulak ve dişinden rahatsız olanlarla, kura gönderilenler etkileniyor.

Federal çalışma bakanı Blüm'ün açıklamasına göre, söz konusu "sağlık reformu" sayesinde hastalık sigortaları, yılda 14 milyar mark daha az ödenti yapmış olacaklar. Böylece halkın sırtına bu yasa ile 14 milyar marklık yeni bir yük yüklenmiş oluyor. İşin ilginç yanı çalışma bakanı Bay Blüm, yasanın halkın yararına ve sosyal olduğunu çekinmeden söylemektedir.

Yeni "Sağlık Yasası" Neleri Öngörüyor?

Eskiden hastalık kasaları gözlük çerçevesi için 40 mark ödüyorlardı. Yeni yasa ile bu miktar 20 marka indiriliyor. Diğer bir deyişle 1.1.1989 tarihinden itibaren hastalık kasaları, gözlük çerçevesi için 20 mark ödeyecek, geri kalan kısmı ise hastanın cebinden çıkacak. Ayrıca bir kaza sonucu gözlükleri kırılanlar, yeni gözlüğün tüm masraflarını kendileri karşılamak zorundalar. Yine yeni yasa ile gözlük yardımı alabilmek için, göz bozukluğunun en azından 0,5 oranında olması gerekiyor.

Eskide kura gidenlerin günlük masraflarının tamamı olan 30 markı, hastalık kasası üstleniyordu. Yeni yasa ile bu meblağ 15 marka indiriliyor. Ayrıca, yol masraflarını da hasta kendisi ödemek zorunda kalacak. Eski yasada ise, masraflar hastalık sigortası tarafından karşılanıyordu.

Diş hastaları da, yeni yasadan en çok etkilenlerin başında geliyor. Örneğin; daha önce diş yaptırma masrafının yüzde 80'nini hastalık kasaları üstlenirken, şimdi sadece yüzde 50'ni üstleniyor. Bu şu demektir: Eğer yaptırılan dişin tutarı 3 bin mark ise, hasta bunun 1500 markını ödemek zorunda.

Yeni yasa ile yurt dışında hastalanıp tedavi gören hiçbir hastanın masrafı kasa tarafından karşılanmıyor.

Kulak hastaları da bu "reform yasası"ndan paylarını alacaklar. Hastalık kasaları bundan böyle 1500 marklık kulaklığın sadece 850 markını üstlenecek, gerisini hastanın kendisi karşılamak zorundadır.

Yeni yasa bununla da yetinmiyor. Birçok rahatsızlığı artık hastalıktan saymıyor. Saymadığı gibi, tedavi için gerekli olan ilaçların bedeli de ödenmiyor. Hastalık kasasının ödentisini yapmadığı ilaçlar şunlardır: başağrısı ve grip tedavisi için gerekli haplar, öksürük şurubu, göz ve burun damlası. Ayrıca eskiden her reçete için hasta, 2 mark öderken, şimdi her ilaç için 3 mark ödemek zorunda (azami 15 markı aşmamak şartıyla ve çocuklar bu kapsamın dışında tutuluyorlar).

Hastaneye yatırılan hasta için de yasa önemli yükler getiriyor: Daha önce hastanede yatılan ilk 14 gün için, günlük 5 mark ödenti, 10 marka çıkarılıyor. Acil nedenlerden ötürü taksi ile hastaneye veya doktora giden kişi, taksi parasını da kendisi ödemek zorunda. Halbuki önceki sağlık yasasına göre hastalık kasası taksi parasını ödüyordu ve hasta, sadece 5 mark ödemek zorundaydı.

Açıkçası yeni yasa ile Hıristiyan-Liberal koalisyon, parası olmayanların yaşam koşullarını daha da zorlaştırıyor; kısaca insan sağlığıyla oynuyor. Bunun adına da "sosyallik" oluyor.

YENİ YASANIN GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER

Hastalığın adı	Eskiden kasanın ödediği	Eskiden hastanın ödediği	Yeni yasayla kasanın ödediği	Yeni yasayla hastanın ödeyeceği
Yurtdışında hastalanma	kasa öduyordu			hasta ödeyecek
Gözlük çerçevesi	40,- DM	—	20,- DM	20,- DM
Reçete bedeli		2,- DM	—	3,- DM
Hastahane ücreti (günlük)		5,- DM		10,- DM
Kulaklık	1.500,-		850,-	
Yol	kasa öduyordu	—	—	hasta ödeyecek
Kur masrafları (günlük)	30,-	—	15,-	15+10,-
Grip, baş ağrısı vb.	kasa öduyordu	—	—	hasta ödeyecek
Diş	Yüzde 80	yüzde 20	yüzde 50	yüzde 50

Gorbaçov BM'de Konuştu:

Konvansiyonel Silahlarda Tek Yanlı İndirim

SBKP Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı M. Gorbaçov, Aralık ayı başlarında BM'de yaptığı konuşmayla dünya kamuoyunun dikkatini yeniden çekmeyi sağladı. 18 yıldan bu yana ilk kez bu düzeyde bir Sovyet yetkilisinin, BM düzeyindeki konuşması genel olarak yeni yıl sürprizi ve ciddi öneriler şeklinde değerlendirildi. Bilindiği gibi Sovyet devlet başkanı ve parti sekreteri sıfatıyla son konuşmayı 1960 yılında N. Kruşçev yapmıştı.

Gorbaçov'un yapacağı konuşma çok önceleri büyük bir merakla beklenmekteydi. Özellikle NATO ülkelerinin hükümet ve askeri uzmanları, silahsızlanma yönünde bir dizi önerinin geleceğini; ancak bunun, geçmiştekilerden pek farklı olmayacağını propaganda ediyorlardı. Ne var ki, silahsızlanma alanında getirilen tek taraflı indirimler bu çevrelerde şaşkınlık yarattı. Kimileri yine her zamanki sorumsuz tutumlarını sergileyerek, Sovyetlerin gelecekte bu konulardaki eleştirilerden çekinerek, bu tür indirimlere gittiğini ileri sürdüler. Bunun yanı sıra, Sovyetlerin yeni önerileri NATO ülkeleri kamuoyunda sevinçle karşılandı, hükümetler ise bir kez daha zamansız yakalanmış olmanın şokunu yaşadılar.

Yeni Sovyet önerileri şu şekilde:

* Sovyetler Birliği ordusunda gelecek iki yıl içinde tek taraflı olarak 500 bin kişilik asker indirimi yapılacak;

* Demokratik Almanya, Çekoslovakya ve Macaristan'da bulunan 6 tank tümeni 1991 yılında geri çekilecek.

* Yukarıdaki ülkelerde bulunan hava kuvvetleri birlikleri de geri çekilecek. Bu ülkelerden geri çekilecek 50 bin asker ile 10 bin tank, 8 bin 500 top dışında kalan birlikler yeniden yapılandırılacak ve savunmaya yönelik bir karaktere kavuşturulacaktır.

* Sovyetler, Avrupa yakasında da silahsızlandırmaya giderken, Moğolistan'daki tüm kuvvetlerini (8 bin 500 asker) geri çekecektir. Bu durumda Çin ile ilişkilerde yeni bir aşamaya gidilmiş olacak.

Sovyetler Birliği, sözkonusu indirimleri hiç bir şart öne sürmeden tek taraflı yapacağını; Viyana'da sürdürülmekte olan konvansiyonel silahların indirimi görüşmelerinde de koz olarak kullanmayacağını açıkladı.

Sovyet lideri, ilgiyle izlenen konuşmasının diğer bölümlerinde çeşitli bölgesel ve uluslararası sorunlara da değindi. Gorbaçov, üçüncü dünya ülkelerinin artan dış borçlarına ve ekonomik sorunlarına değinerek, bu ülkelerin ekonomilerinin desteklenmesi yolunda çeşitli önerilerde de bulundu.

Çevre kirlenmesi sorunlarına da değinen Gorbaçov, BM nezdinde bir ekolojik yardım merkezinin kurulmasını ve bu kuruluşun, bu konuda uzmanlaşmış kişileri, çevre kirliliğinin aşırı boyutlara vardığı bölgelerde araştırmalar yapmak üzere görevlendirmesini önerdi.

Gorbaçov konuşmasında ayrıca Afganistan sorununa da dikkat çekerek, 1 Ocak 1989'da yürürlüğe girecek olan tek taraflı ateşkes uygulamasına değindi ve bunun getireceği yeni olanakların değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

İSPANYA'DA GENEL GREV

14 Aralık 1988'de İspanya'da sosyalist UGT ve komünist işçi komisyonları CCOO sendikaları öncülüğünde, 1934'den bu yana ilk genel grev gerçekleştirildi. İşçilerin ancak yüzde 10-11'nin sendikalı olmasına rağmen, genel greve katılan işçi oranı yüzde 75'i aştı. Grev, İspanya futbol liginde oynayan futbolcular tarafından da desteklendi.

Genel grev, 1983'den bu yana iktidarda bulunan İspanya Sosyalist Partisi'nin izlediği ekonomik ve sosyal politikayı protesto amacıyla yapıldı. 1986'dan beri AET üyesi olan İspanya'da geçen yıl yüzde 5,5 olan büyüme oranının, bu yıl yüzde 5 ile AET ülkeleri ortalamasının üzerinde gerçekleşmesi bekleniyor. 1987'de yüzde 8,4 artan ülke içi tüketimin bu yıl artacağı tahmin ediliyor. Hükümetin, işverenlerle ortaklaşa hazırladığı ve sosyalist parti yanlısı UGT sendikasının da desteği ile uyguladığı bu ekonomik politika sonucu, işverenlerin 1987'de elde ettikleri büyük kârların bu yıl iki katına yükselmesi beklenirken, bu süre içinde toplu işten çıkarmalar nedeniyle işlerini kaybedenlerin sayısı onbinleri aştı.

Halen İspanya'da, çalışan nüfusun yüzde 18.7'si; yani 2 Milyon 760 bini işsiz. Özellikle gençler arasında işsizlik daha yaygın. Toplam işsizlerin yarısına yakınını, 1.300 binini 16-25 yaş arası gençler oluşturuyor.

İşsiz gençlerin en fazla 18 ay süreyle 600,-DM ücretle çalıştırılmasını öngören hükümet planının geri alınması, genel grev istemlerinden biriydi. İşverenlerin yüksek karlarından oluşturulacak bir yatırım fonu ile yeni işyerleri açılması; emekli ve memur ücretlerinin fiyat artışları gözönünde bulundurularak yeniden düzenlenmesi, böylece ekonomik gelişmeden ve işveren karlarından geniş emekçi yığınların da pay alması diğer ana istemlerdi.

Başbakan Felipe Gonzalez genel grevden bir hafta sonra parlamentoda yaptığı bir konuşmada, grevin işçiler açısından politik bir zafer olduğunu ve yenilgiyi kabul ettiklerini açıkladı. Gonzalez, hükümetin gençlere yönelik hazırladığı çalışma programını geri alacaklarını, emekli ve memur maaşlarının yeniden belirlenmesi için memurlarla toplu iş

(Devamı 23. sayfada)

İngiliz 4. Kanal Televizyonu'nda:

KÜRDİSTANDA "ÖLÜM RÜZGARLARI"

A.K. GIRAN

23 Kasım 1988 Çarşamba günü, İngiliz Televizyonu, akşam saat 8.30 da, Kürdistan ve kimyasal silahları konu alan zengin bir yayın yaptı. İki gün önceden bütün ana haber bültenlerinde konuyla ilgili kısa bilgi verilirken, haberin verilişinin sonunda ise haber-programın duyurusu yapılageldi. Ayrıca bu süre içinde yayın aralarında programa dikkati çeken reklamlara da yerverildi.

45 dakkika süren program, bir haber-programından da öte, Saddam rejiminin kimyasal jenosidini takiben Irak ve Türk hükümetlerinin ikiyüzlülüklerinin de tescil edildiği programı idi.

Gwijnne Roberts adında bir İngiliz gazeteci yönetiminde hazırlanan program, "**Raporlar**" (Dispatches) başlığı altında "**Ölüm Rüzgarları**" (The Winds of Deoth) adıyla sunuldu.

Program baştan sona, kanla yaşamını sürdürmeye çalışan Saddam rejiminin işlediği insanlık suçunu teşhir etmeye ve dünya kamuoyu önünde rezil etmeye yönelikti. Ayrıca program boyunca uygun yerlere serpilen cümlelerle dünyadaki bütün güçlerden, konuya ilgi duymaları ve bu doğrultuda Irak hükümetine etkin müeyyideler uygulamaları çağrısında bulunuldu.

Programın temel konusu ve iki gün üstüste ana haber bültenlerine konu olan yanı, bölgede kimyasal silahların kullanıldığını bilimsel olarak ispatlayan araştırma idi.

G. Roberts'in yönettiği TV ekibi, bölgede kullanılan kimyasal silahlardan birinin düştüğü yerden özel olarak ambalajlatıp getirdikleri bir miktar malzemeyi, İngiltere'nin **Birmingham** şehrindeki özel bir laboratuvarda tahlil ettirmişler. Çalışmasını bu bilimsel delil temeline oturtan ekip, bunu, dolaysız bir çekimle gözler önüne serdi. Ayrıca kimyasal silahlardan yaralanan insanların hâlâ yaralı ve izi olan yerleri, yakın çekimlerle tespit edilerek tereddüt bırakmayacak şekilde kimyasal gazların kullanıldığı sergilendi.

Tam bu çekimler gösterilirken, sunucu Türk hükümetinin, yabancı gazetecileri T. Kürdistanı'na sığınanların arasına girmesine izin vermediğini, özellikle kimyasal silahlardan yaralananları sakladığını ve hâlâ, bölgede kimyasal silahların kullanıldığını bir türlü kabul etmeyerek kanlı Saddam rejimine yalancı şahitlik yaptığını açık bir dille vurguladı. Gene bu doğrultuda Türkiye Kürdistanı'na sığınan Kürtlerin insanlık dışı yaşam koşullarından parçalar sunarak Türk hükümetinin onlara ne kadar "kucak açtığı"nı teşhir etti.

Programın bir başka çarpıcı bölümünde ise, 4 ve 6 yaşları arasındaki çocuklarla yapılan röportajlardan oluşmuştu. Sahte ifadelere imkân vermeyen bu çocuk beyinlerindeki "**hatıra**"lar sunuldu. Çocuklar, uçaklardan düşen bombaları ve bu bombalar düşerken insanların nasıl devrilip can verdiklerini o çıplak mimikleriyle anlatıyorlardı.

Daha sonra, bölgeye giden tıp ekibinden doktorların ve testi yapan laboratuvar yetkililerinin konuşmalarına yer verildi. Bu bölümde konuşan tüm doktor ve kimyagerler, yapılan araştırmalar sonucu elde edilen bilimsel verilerin bölgede kimyasal silah kullanıldığına dair birer kanıt olduğunu, kullanılan gazların adlarını vererek açıkladılar. Özellikle bombanın düştüğü yerden getirilen malzemeyi analiz eden bilim adamlarından biri, bu somut bilimsel deliller üzerine Güvenlik Konseyi ve benzeri uluslararası güçlerin meseleye yeniden bakmaları ve bu konuda Irak hükümetinin çeşitli şekillerde cezalandırılması gerektiğini söyledi.

Bütün bu ibret verici görüntülerin ve bilim adamlarının konuşmalarından sonra Irak dışişleri bakanı ile Irak'ın İngiltere büyükelçisinin konu ile ilgili konuşmaları verildi. Dışişleri bakanının, yüzünün her köşesindeki, yalan olduğunu bağıran ifadeleri arasında "Bütün bu iddialar **temelsiz**dir, böyle bir şey **hiçbir zaman** olmadı, kamuoyu önünde bunları rededi yorum" şeklindeki sözleri verildi. Programın haber olarak verilişinden sonra da, Irak'ın İngiltere büyükelçisinin görüşü sunuldu. Elçi " Bu programınız beni çok sevindirdi(!) Bunun için sizi kutlamalıyım(!), çok güzel bir imalat. Getirilen şeyler İran mıntıkasından getirilmiştir. Kürtlerden bir takım görüntüler getirmişsiniz, ama nerede olduğunu bilmiyorum..." şeklindeki sözleriyle, konuyu ciddiye almadığını göstermeye çalıştı. Ama, yüzüne gözüne bulaştırdı. Heyecandan bu konuşmanın arkasını bağlayamadı. Asıl ilginç olan; elçinin bu konuşmasının bir gün önceki sunuluşu oldu. Haber programa bu konuşması aktarıldı.

Bir gün önceki 10.30 akşam ana haber bülteninde, bu durum, basın skandalı denilebilecek bir şekilde gerçekleşti. Habe-

(Devamı 23. sayfada)

YUNANİSTAN /// C. JÊHAT

15 Günlük "Kürdistan'la Dayanışma Haftası"

20-30 Kasım tarihleri arasında, Girit Adası Xania Belediyesi, Barış Derneği, Xania İşçi Merkezi ve KOMKAR-Yunanistan olarak, "**Kürdistan'la Dayanışma Haftası**" düzenledik. Değişik Kültürel ve politik etkinliklerin sergilendiği programa ilgi beklenenin çok üstünde oldu. Oldukça başarılı ve yoğun geçen bu 15 gün boyunca gerçekleştirdiğimiz çalışmalar şunlardır:

Resim ve Kitap Sergisi

Halepçe katliamının vahşetini sergiliyen resim ve kitap sergisinin duyurusu, "Mücadeleci Kürt Halkıyla Dayanışma-Irak'ın Kimyasal Silahlarla Kürt Halkına Karşı Gerçekleştirdiği Katliama Hayır" şiarlı afiş, tüm bir ay boyunca Xania şehrinin duvarlarında ve işyerlerinin vitrinlerinde kaldı. Halkların Hakıyla Dayanışma Derneği de bize dayanışma ve yardımda bulundu. Serginin ilk günü, Belediye bir basın açıklaması yaparak, tüm şehir halkını Kürt halkıyla dayanışmaya çağırdı. Daha sonraki günlerde haftayı organize eden örgütler olarak bir basın toplantısı düzenledik. Sergi, Yunanistan'ın en büyük dini lideri olan **İrneos-MTİROPOLİTİS**'un da aralarında bulunduğu kalabalık bir kitle tarafından ziyaret edildi.. Yoğun ilgi üzerine sergiyi 4 Aralık 1988 tarihinde kadar ziyarete açık tuttuk.

Basın Toplantıları

"Kürdistan Haftası" boyunca birçok basın toplantısı düzenlendi. KOMKAR-Yunanistan adına düzenlenen basın toplantısında Xebat arkadaş, ülkemiz Kürdistan hakkında geniş açıklamalarda bulunarak, Xania halkından Irak Kürdistanı'ndaki katliama karşı sessiz kalmamalarını ve Kürt halkıyla dayanışma içinde olmalarını istedi. Diğer basın açıklamalarında olduğu gibi bu kez de, basın geniş olarak yer verdi. Hatta birçok gazete konuyu resimli olarak iki gün üst üste yayımladı.

İşçi Merkezi de, basın açıklaması yayımlıyarak tüm üyelerini ve Xania işçi sınıfını, Kürt halkıyla dayanışmaya çağırdı. Açıklama yazılı basının yanısıra Radyo'da da sürekli olarak anons edildi. Ayrıca, İşçi Merkezi'nde çeşitli resim ve afişlerden oluşan "**Kürdistan Panosu**" hazırladık. Mahalli gazetelerden Xaniatika Nea, Agonas, Xanıotiki Elefterotipiya, KKE'nin Gerçek isimli gazeteleri konuya geniş yer ayırdılar.

Aynı günlerde, Barış Derneği Başkanı Vaggelis Xaciaggelis'in Kürdistan'ın genel durumuyla ilgili çok güzel bir makalesi yayımlandı.

Mahalli radyo istasyonu, 28 Kasım 1988 günü Xebat arkadaşımızla yapılan Kürdistan'ın tarihini ve sosyo-ekonomik yapısını konu edinen 20 dakikalık bir programı; 29 Kasım günü ise, Halepçe katliamı ve son durumla ilgili gelişmeleri içeren programı, Ozan Şıvan'ın kasetlerinden alınmış müzik eşliğinde bir saat süreyle yayımladı.

4 Aralık Günü Alınan Kararlar...

4 Aralık günü 300'den fazla kişinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Toplantı sonunda, Kürt halkının içinde bulunduğu duruma tavır alması için BM Yunanistan temsilcisi TEO LOYAR'e bir teleks gönderildi. Ayrıca Yunanistan'dan Irak'a yapılan silah satışının durdurulmasını ve 4 milyon dolarlık silah satışı sözleşmesinin iptali istenen bir karar, Yunanistan Dışişleri Bakanı Karolu PAPULİA'ya teleksle iletildi.

ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ:
ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΕΝΟΣ ΛΑΟΥ
Χανιώτικη
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Xania Belediye Meclisi Çağrıda Bulundu...

Xania Belediye Meclisi, Kürt halkıyla dayanışma ve Irak'ın kimyasal silahlarla yapmış olduğu katliamı Nazilerin soykırımına, ırkçı Güney Afrika ve İsrail'in cinayetlerine benzeterek sert bir dille protesto etti ve "**Barışçılık, enternasyonalcilik, insan olmak Kürdistan'daki olaylara alınacak tavırla ölçülür**" diyerek bir karar aldı. Ve Parlamentoya, parti ve demokratik kuruluşlara çağrıda bulunarak, kendilerinden Avrupa Parlamentosu ve BM'ler nezdinde girişimlerde bulunup Irak Kürdistanı'ndaki katliamın durdurulması yönünde çalışma yapmalarını istedi. Karar, ayrıca Kürdistan'ı sömürgeleştirmiş devletlerin konsolosluklarına, BM Örgütüne, Avrupa Parlamentosu'na ve ilgili yerlere teleksle bildirildi. Ayrıca basın da karara geniş yer ayırdı.

Belediye adına Başkan Yardımcısı Dimitris Vilisidis, Barış Derneği Başkanı Vaggelis Xacieggelis, İşçi Merkezi adına Genel Başkan Spiroz Avdurulakis, Halkların Hakıyla Dayanışma adına Despina Xpovaki, KOMKAR-Yunanistan adına Xebat arkadaş toplantıda konuşma yaptılar. Xebat arkadaş konuşmasında TEVGER'le ilgili bilgi verdi. Toplantıda Halepçe ile ilgili gösterilen Video kaseti de büyük bir ilgi ile izlendi..

Toplantıda değinilen konulardan biri de, Yunanistan'daki Kürt mültecilerinin mültecilik, çalışma vb. sorunları oldu.

Üç Güncel Konu: **F.A. Fırat**

KİMYASAL SİLAH, PAKİSTAN ve FİLİSTİN...

"Teke tek döğüşte yenilmediler, bin yıllardan bu yana bura uşağı"

İran-Irak savaşının son bulmasıyla, yıllarca süren bir macera da sona eriyordu. Bu sona erişin ardında, tarih sayfalarında devamlı olarak anımsanacak acı bir gerçek sona ermeyecekti. Acı, acı ve acılar.. Yüzlerce insanın hangi amaç için dahi savaştıklarını anlayamadan, "ölüme koşarak" yaşamlarını noktalamaları da bu acılardan birisi olarak düşüncelerden silinmeyecektir. Yıkılan evler, okullar, hastaneler ve bir ölüm sessizliğiyle yok olan kentler bir film şeridi gibi daima gözlerimizin önünde ve usumuzda yansımaya devam edecektir. Milyarlarca dolarlık eşdeğerde tahrip edilen; yerüstü ve yeraltı zenginlikler bir rüya uğruna boş yere harcanacaktı. Ve; ve bu savaş ilerledikçe oyun oynamanın dahi ne demeye geldiğini kavrayamayacak kadar küçücük bedenler, uslar ve yaşam dolu çocuklar cepheye yollanacaklar ve bir tümsekte oyun oynamanın zevkini tadamadan bedenlerini gömeceklerdi... Bu savaş üzerine çok şeyler yazıldı, yorumlar yapıldı. Yeniden uzun uzadıya yazmanın anlamı yok. Ama; haklılığı dahi kabul edilmeyen bu savaşın sona ermesiyle, sömürgeci Saddam rejimi yüzyıllardır özgürlüğü için savaşan Kürt ulusuna yönelecekti. Uzun süren savaş yıllarında yapamadıklarını yapmaya kararlı olan Saddam rejimi, "Halepçe Katliamı" ile ikinci bir "Hiroşima" olgusunun baş mimarı olarak tarih sayfalarında yerini alacaktı. Irak Kürdistanı'nı kana bulayan bu diktatör, binlerce küçücük çocukların, kadınların ve yaşlıların ölmesini bir zafermiş gibi üstlenecekti. Tüm dünyada nefretle kınanacak olan Saddam rejimi, yıllarca savaştığı İran'a karşı dahi kullanmadığı "Kimyasal Silahları" ikinci kez Kürdistan'da kullanacak ve bilimin ürünü olan "Kimyasal Silahları" kullanmaya devam edeceğini utanmadan dünyaya açıklayacaktı "Tek bir Kürt ferdi kalıncaya kadar bu yöntemi kullanacaklarını ve bütün Kürtlerin kökünü kazıyıncaya kadar buna devam edeceklerini" söylemesi gerçekten düşündürücüydü. Ama; tüm sömürgecilerin unuttuğu bir gerçek vardı; binlerce yıldır yok etmek istedikleri bir ulusun çocuklarıydı direnenler ve direnecek olanlar da. İşte; Şeyh Sait, Ağrı ayaklanması, İsmail Ağa hareketi, Mehabad Cumhuriyeti, Şeyh Mahmud, Mustafa Barzani ve gelecekte olanlar.

Bir gerçekte şu ki, bir sonraki direnişler, bir öncekinden daha kararlı ve bilinçliydi. Dünya kamuoyunda dost güçlerin kazanılması, direnişlerin bir başka boyutuydu. Tüm bu tepkiler sonucunda elikanlı Saddam rejimi, biran olsun durması gerektiğini kavradı. Yalnız bu süreçte, yüzlerce, binlerce insan, "kendi ülkelerinden kendi ülkelerine" sığınmak zorunda kaldılar. Yani kurttan kaçıp aslana sığındılar.

Türkiye Kürdistanı'na sığınmak zorunda kalan halkımıza ulaşılma çabalarının, sömürgeci Türk devleti tarafından nasıl engellendiği olgusu da düşündürücüdür. Sömürgeci faşist Türk rejimi ile Irak rejimi kendi aralarındaki anlaşmalarla bunu kanıtlıyorlar. Kimyasal silah kullanmakla suçlanan Saddam rejiminin, Türkiye hükümetince "Irak hükümetinin Kimyasal silah kullanmadığını kabul ediyoruz. Çünkü bizim araştırmalarımızda bu sonuca varılmıştır" demeleri dahi aralarındaki işbirliğini göstermeye yeterlidir. Oysa bu açıklama ile hiçbir yere varılamayacağı bir gerçekti ve tüm dünya kamuoyu da biliyordu ki kimyasal silahlar kullanılmıştı. Tüm bunlara rağmen Kürt ulusunun kendi kardeşlerine yardım yapmasına hiç kimse engel olamayacaktır. Bu konuda yazılanlar kadar daha çok şeylerde yazılacaktır. Halkımız Türkiye Kürdistanı'nda bilinçli olarak yok edilmek isteniyor. Hava koşullarının elverişsizliğine rağmen daha iç kesimlere yerleştirme politikasıyla göçe zorlanıyorlar. Tüm yurtseverlerin bu konuda duyarlı olmaları ve ellerinden gelen tüm olanakları kullanmayı beklemek hepimizin görevi olmalıdır.

* * *

Zor koşullardan geçiyoruz. Pakistan'da; " Tek dost-kardeş müslüman ülkenin devlet başkanı Hakkın rahmetine kavuştu", darısı diğer kardeşin başına. Bu olaydan sonra Pakistan halkının gerçekten düşün-

(Devamı 23. sayfada)

"Kapıları Çalan Benim"

B. Yusuf

Hiroşima; Atom bombasının ilk kullanıldığı kasaba. Yüzbinin üstünde insan ölüyor. Atom bombasının tahribatları bugün de etkisini gösteriyor. Hâlâ sakat doğan çocuklar, kuruyan ağaçlar.... Nazım, Hiroşima'yı anlatırken 7 yaşındaki bir kızı sembolleştiriyor:

.....
Kapıları çalan benim
Kapıları birer birer
Teyze amca bir imza ver
.....

İran-Irak savaşı sona erince, Saddam, tüm gücünü Irak Kürdistanı'na yığdı. Yasaklanmış kimyasal gaz, Kürt halkına karşı dünyanın gözü önünde kullanıldı. Bunu, napalm bombası izledi. Binlerce savunmasız insan yaşamını yitirdi. On binlerce Kürt, sınırın bu tarafına T. Kürdistanı'na sığındı. Bu insanlar Türk devleti tarafından, tel örgülerle çevrili kamp adı verilen çadırlara yerleştirildi. Bunların bir kısmı sonradan başka kamplara yerleştirilirken, bir kısmı da kötü koşullara dayanamayıp başka ülkelere sığınmak için yollara koyuldular.

Hiroşima'lı kız, imza toplamasına devam ediyordu. Bu ara yeni arkadaşlar edinmişti: Kendisi gibi yanarak ölmüş. İçlerinden birinin durumu farklıydı. Napalm bombasından yanmış, ama yaşıyordu. O, gözle görünenlerdendi...

Hêjar, iki buçuk yaşında bir Kürt çocuğu. Biraz sonra başına gelecekler-den habersiz, evinin penceresinden dışarı bakıyor. O anda köylerine bir napalm düşüyor. Hêjar'ın, dışarda oynayan kardeşleri yanarak ölüyorlar. O'nun ise suratı tanınmıyacak şekilde yanıyor. Vücudunu, duvar koruduğu için bir şey olmuyor. Hêjar elbetteki herhangi bir hastahanede tedavi edilmiyor. Yalnızca annesi, yanan yüzüne tek dermanları olan yoğurt sürüyor. Daha sonra T. Kürdistanı'na mülteci olarak ailesiyle birlikte Hêjar da geliyor. İlk defa F. Almanya'da yayınlanan haftalık **Stern** Dergisi'nde onunla ilgili haber çıkınca, kamuoyu bilgi sahibi oluyor.* **Stern** muhabiri Löwer, *"Napalm bombasından parçalanmış bir 'canavar'ın yüzüne bakıyoruz"* diye başlıyor yazısına... Çocuğun yüzü gerçekten de ufak bir canavarı andırıyor. Burnu erimiş, dudakları kabarık ve yüzü yaralar içinde. Muhabir olayın dehşetini, kendileri için fotoğrafçılık yapan Amerikalı James Nachtwey'in sözleriyle anlatıyor: *"...bu çocuk bu yüzüyle daha 60-70 yıl yaşamak zorunda."* Daha sonra çocuğu F. Almanya'ya götürüp tedavi etme önerisi Nachtwey'den geliyor. Derginin redaksiyonu da kabullenince, Türk yetkilileriyle diplomatik görüşmeler başlıyor. Türk makamları tüm başvuruları rededi-yor: *"Türkiye'de yeterince doktor var. Biz, burada da tedavi edebiliriz!"* gerekçesini(!) ileri sürüyorlar. Bu olayın diplomatik kılıfı.. Asıl belirleyici olan Türkiye ile Irak arasındaki ilişkiler.. Daha sonraki günlerde Türk basını hep bir ağızdan Stern dergisine saldırıda bulunarak, "Dünya'yı ağlatan çocuk", "Eski yüzüne kavuşacak" gibisinden "sevgi" gösterisinde bulundular.

Napalm bombasından yanmış, ama "yaşıyor"

Savaşların en masum kurbanları olan çocukların imza kampanyasına, teyzeler, amcalar bugün daha aktif katılıyorlar. Çocuklar öldürülmesin Şeker de yiyebilsinler..... diye.

*Stern dergisinin 22.12.1988 tarihli 51. sayısında konuyla ilgili geniş bir yazı yayımlandı.

Ölüm Ticareti

Federal Alman hükümeti, 5 Ocak 1989'da yaptığı bir açıklamada, F. Alman firmaları tarafından Irak'a satılan kimyasal tesislerin, kimyasal silah üretiminde kullanılabileceğini açıkladı.

Darmstadt Savcılığı, **Water Engineering Trading**-Hamburg, **Karl-Kolb**-Dreieich, **Pilot Plant**-Dreieich, **Preussag**-Hannover, **Herberger Bau**-Schifferstadt firmaları hakkında kimyasal silahların yasaklanmasına ilişkin 1925 Cenevre Anlaşması ve F. Almanya Dış Ticaret Yasası'na aykırı olarak Irak'a, kimyasal silah üretiminde kullanılabilecek teçhizat ihraç ettikleri ve kurulmasına yardımcı oldukları iddiaları üzerine, bir soruşturma başlattı. Savcılık, bilirkişi raporlarına, dinlenen tanık ifadelerine ve elde edilen belgelere dayanarak hazırladığı ara raporunda; bu şirketlere yönelik suçlamaların doğrulandığını, ancak Irak'ın kullandığı zehirli gazların bu firmalar tarafından ihraç edilen kimyasal hammaddelerden üretildiğinin henüz kesinlik kazanmadığını belirtti.

Bilindiği gibi sömürgeci Irak devleti, halkımıza karşı birçok kez kimyasal gaz kullandı. Daha ilk günden itibaren, başta KOMKAR olmak üzere, Kürdistanlı örgütler, F. Alman firmalarının kimyasal silah üreten fabrikaların kurulmasına ve zehirli gazların üretimine katkıda bulunduklarını kamuoyuna açıklamışlardı. Bu yönde etkin önlemlerin alınmasını, bu firmalar hakkında soruşturmanın sürdürülmesini talep etmişlerdi.

1988'den görüntüler

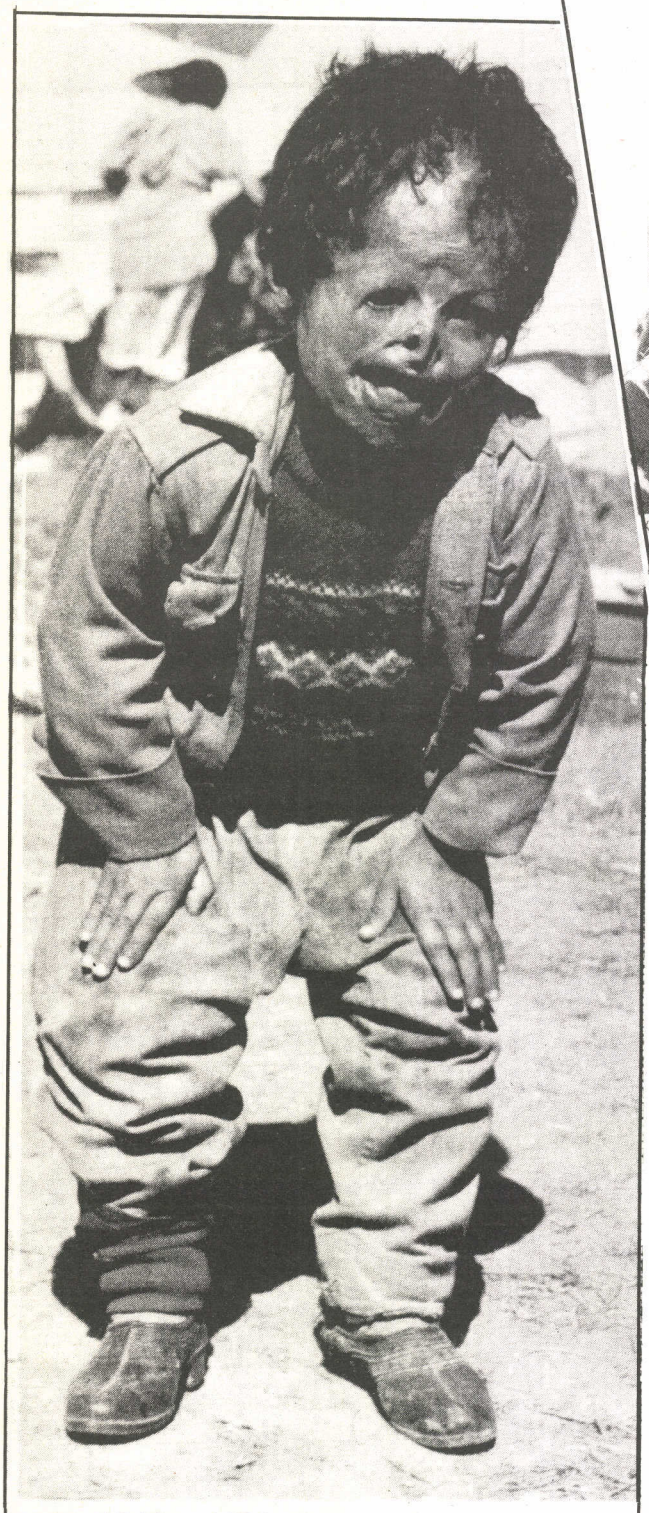

1 17 Mart 1988 günü, sömürgeci Saddam rejimi, tüm uluslararası anlaşmaları hiçe sayarak, Irak Kürdistan'ın Halepçe, Ducayla ve Hurmal kentlerine kimyasal silahlarla saldırıda bulundu. Newroz'u ve baharı kana bulayan saldırıda 5 bin insanımız yaşamını yitirirken, binlerce kişi de yaralandı. Kürdistan'ın Halebçe kenti, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana insanlığın tanık olduğu en barbar ve kitlesel katliama sahne oldu..

Kocasının nerde olduğunu sorunca Sevre kadının başı dikleşiyor ve cevaplıyor: O savaşıyor

Sevre kadın, dört çocuğunu arıyor

2 *Irak-İran arasında varılan ateşkesin faturasını Kürt halkı ödedi. Birkez daha Irak ordusu, Kürdistan'a karşı tankıyla, topuyla, kimyasal "ölüm rüzgarları" taşıyan bombalarıyla saldırıya geçti. Bunun sonucu binlerce köy, kasaba yerlebir olurken, onbinlerce insanımız Türkiye Kürdistanı'na sığınmak zorunda kaldı. Kimyasal silahlardan kaçanları Türk hükümetinin "insancıl" ölüm tuzakları beklemekteydi.*

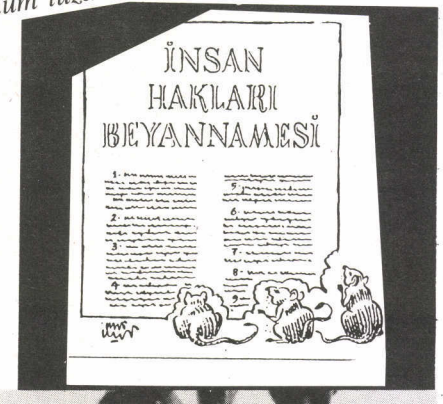

6 1988 yılında da Afrika'nın karnı doymadı. BM verilerine göre, milyonlara varan açlar kitlesi kendisini korudu. Silahlanma yarışına harcanan milyarlarca doların küçük bir yüzdesi bile, milyonlarca Afrika'lı çocuğun ölmesini engelleyebilirdi.

3 Aralık 1988'
nı'nda 50 b
onbinlerce in
kalmasına yol açan
büyük atılımlarla
Sovyet halkını büy

7 F. Almanya'da
çak uçuşlar ve a
tein'de 70 dolay
yüzlerce kişinin yaralan
çak uçuş yapan ABD'
Remscheid şehrinin bir
kişinin yaşamını yitirm

1988'den görüntüler

Sovyet Ermenista-
kişinin ölümüne,
ının yersiz-yurtsuz
prem faciası, '89'a
meye hazırlanan
bir yasa boğdu.

ın skandalı olan al-
ri tatbikatlar, Rams-
a sivilin ölmesine ve
sına neden oldu. Al-
diğer bir uçağı ise,
hallesine düşerek 9
ne neden oldu.

4 1988 yılı boyunca Türkiye ve Kürdistan'da temel konu yine insan haklarının pervasızca çiğnenmesiydi. Her karakolun bir işkencehaneye çevrildiği, her gözaltına alınanın işkenceden geçirildiği Türkiye ve Kürdistan'da, yıl boyunca cezaevlerinde binlerce siyasi tutuklu onurlu direnişler gösterdiler. Başta tutuklu yakınları olmak üzere, ilerici kamuoyunun aktif desteğini aldılar. Tutuklu anneleri kendilerini yaktılar. Zindanlarda tutuklular, dışarda yakınları, tüm zorbalıklara rağmen mücadeleyi sürdüreceklerini dosta ve düşmana birkez daha gösterdiler.

5 Filistin'de işgal altındaki topraklarda bir yıla yakındır süren ayaklanma, Kasım ayının ortasında, Ulusal Konsey'in toplantısıyla yeni bir ivme kazandı: Bağımsız Filistin Devleti ilan edildi. Bu, kardeş Filistin halkı açısından özgürlük ve bağımsızlığa doğru giden yolda önemli bir aşama oldu. FKÖ'nün uluslararası diplomasideki başarısı, işgal altındaki topraklarda süren direnişler, ABD'yi bile FKÖ'yü tanımaya zorladı.

8 *22.6'88'de Brüksel'de yapılan basın toplantısında Türkiye Kürdistanı'ndan 8 parti ve örgütün biraraya gelerek Kürdistan Kurtuluş Hareketi (TEVGER)'i oluşturdukları açıklandı.*

Yine Irak Kürdistanı'nda 6 yurtsever örgüt, biraraya gelerek Irak Kürdistanı Cephesi'ni oluşturdular.

9 1988 yılı işçi sınıfının mücadelesinin gelişip güçlendiği bir yıl oldu. Faşist rejimin tüm engellemelerine, anti demokratik sendikalar ve toplu sözleşme yasalarına rağmen, işçiler; grev, yemek boykotu ve benzeri eylemlerle iş, ekmek ve özgürlük kavgasının ön saflarında yer aldılar.

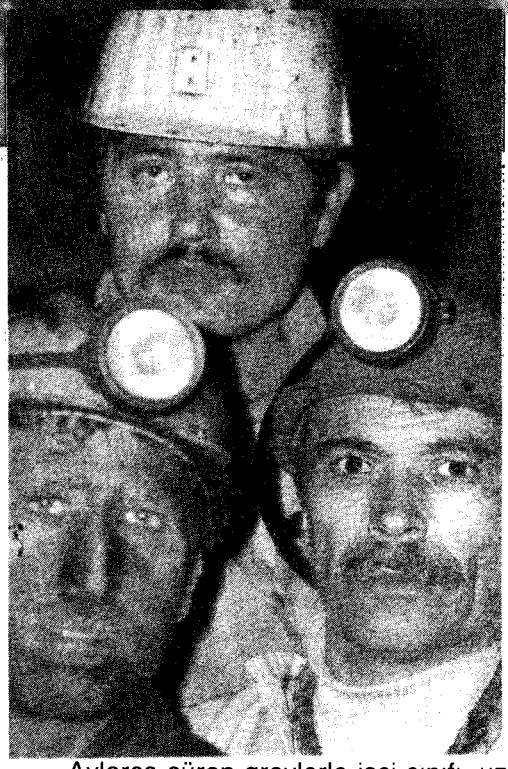

Aylarca süren grevlerle işçi sınıfı, uzlaşmayı değil, mücadeleyi tercih etti. 12 Eylül'den bu yana, ilk kez işçi ve emekçiler, 1 Mayıs'ta rejimin kolluk kuvvetlerinin engellerine rağmen Taksim Alanı'na yürüdüler.

10 1988 yılı barışın kazanılması açısından, önemli mevzilerin katedildiği bir yıl oldu. SBKP Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı M. S. Gorbaçov, BM'lerin 41. dönem toplantısında Sovyetler'in tek taraflı olarak konvansiyonel silahlarda indirime gideceğini açıkladı. Bunu izleyen günlerde Sovyetler Birliği, elindeki tüm kimyasal silahları yokedeceğini ilan etti.

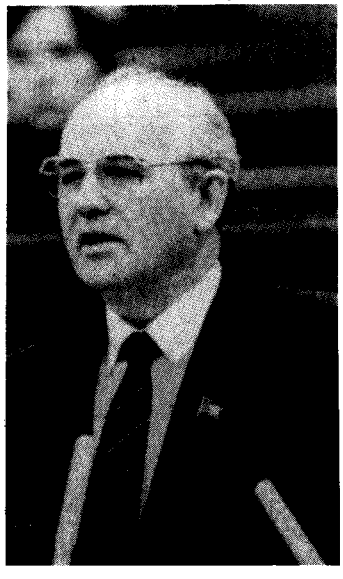

Cezaevlerindeki Direnişlerin Başarısı:

"Ya Teslim Olursun, Ya Ölürsün" Genelgesi Geri Tepti

*Türkiye ve Türkiye Kürdistanı zindanlarındaki binlerce politik tutuklunun 44 gün süren onurlu direnişi, ülke içinde ve dışında onlara verilen yoğun destek, rejime geri adım attırdı. Evren-Özal diktatörlüğü, uygulamaya soktuğu "1 Ağustos Genelgesi"ni geri çekmek zorunda kaldı. Yani hukuk diliyle genelge, **"Kadük"**leşti.*

Politik tutuklular, ölümü göze alarak başlattıkları bu direnişleriyle salt herhangi bir cezaevi yönetimini hedeflemediler; aksine, tümüyle rejimle bir hesaplaşma oldu. Onlar, 8 yıldan beri faşist rejimin, işkenceyle, baskıyla, zulmle ve bin bir türlü provokasyonlarla dayatmaya çalıştığı "ya teslim olursun, ya da ölürsün" şeklinde özetlenebilecek anlayışı yerle bir ettiler. Böylelikle onlar, uluslararası, Türkiye ve Kürdistan kamuoyuna, sorunun salt "kendilerini" ilgilendirmediğini; bir bütün olarak toplumu ilgilendirdiğini gösterdiler.

Gerçekten de bu noktanın altının çizilmesi gerekiyor. Bir ülkede cezaevlerindeki insanlar, yaşam koşullarının iyileştirilmesi için, gazete okumak, radyo dinlemek için ölümü göze alıp direniyorlarsa; bu, o ülkede demokrasinin kırıntısının bile olmadığının gösterir. Böyle olunca da, son direnişlere bazı kesimlerin yaklaşımı, —özellikle de sosyal demokrat çevrelerin— verilen destek, olayın dar boyutlarıyla ele alındığını ortaya koymaktadır.

Diğer yandan, ilerici, yurtsever, devrimci güçler de, direnişlerden dersler çıkarmalıdırlar. Zindanlardaki direnişin başarılarını, "dışarıda" hayata geçirmeli, bunun için aktif bir çaba içine girmelidirler. Birlikte mücadele etmenin koşullarını zorlayarak, ortak olunacak noktalar ön plana çıkarılmalı; tek tek insanların bile mücadeleye büyük katkılarının olacağını düşünerek adım atılmalıdır. Böylelikle 8 yıldan beri halklarımızın başına musallat olmuş 12 Eylül sömürgeci faşist rejimden biran evvel kurtulmak mümkün olacaktır.

*8 yıldan beri politik tutukluların zindanlarda yürüttükleri mücadele, genel olarak verilen demokrasi mücadelesinin önemli ır halkalarından birini oluşturdu. Bugün de, **"politik tutuklulara özgürlük-genel af"** güncelliğinden birşey yitirmiş değil. Bunun elde edilmesi için, tüm demokrasi güçlerinin aktif çabası gerekmektedir.*

Yurtdışında Açlık Grevlerini Destekleme Eylemleri

İSVİÇRE

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki politik tutukluların insanlık dışı baskılara karşı insanlık onurunu yükseklerde tutarak başlattıkları zındanlardaki direnişlere destek vermek amacıyla tüm Avrupa çapında yürütülen çalışmalara bizler de İsviçre'den omuz vermeye çalıştık.

İsviçre'deki yürüyüşten bir görünüş

İsviçre'nin Lugano, Basel, St-Gallen ve Lozan kentlerinde açlık grevleri yapıldı. Grevler süresince binlerce Türkçe, Almanca ve Fransızca bildiri dağıtıldı. Adalet Bakanlığı'na gönderilmek üzere imza toplandı.

Açlık grevleriyle ilgili olarak İsviçre'de bulunan tüm anti faşist güçlerin birlikte çalışma yürütmesini hedefledik. Ama ne yazık ki, bazı kesimler böylesine geniş bir eylem birliğinin oluşmaması için ellerinden geleni esirgemediler.

Lozan'da TKP—ML Hareketi, TBKP ve SP taraftarlarıyla aynı platformda yer alamayacaklarını, aynı bildiriye imza koyamayacaklarını ileri sürerek, daha ilk toplantıda eylemin hedefini başka yöne çekme çabası içine girdiler. Bu yanlış eğilime Partizan da eşlik etti. Bunu TKEP, Dev-Sol ve Ekim izledi. Bu gelişmelerden sonra SP ve TBKP temsilcileri, kendileri için imza meselesinin önemli olmadığını söyleyerek eyleme katılmak istediklerini belirttiler. Böylece; KOMKAR—İsviçre, TDKP, Partizan, Kawa, Dev-İşçi, Ekim, TKP—ML Hareketi, Av. Dev-Genç'ten oluşan ve TBKP ile SP taraftarlarının da desteklediği bir eylem platformu oluşturuldu.

6—7 Aralık 1988 tarihinde Lozan'ın merkezinde 54 kişinin katıldığı bir açlık grevi başlattık. Eylemin ilk günü KOMKAR ve TKEP ile ortak eylem platformuna imza atamayacağını söyleyen Partizan, platformdan imzasını çekti.

Lozan ve çevresinde çıkan günlük gazetelerden 5'i eylemimize geniş yer verdi.

Eylemin ikinci günü İsviçre İşçi Partisi (POP) Lozan Kanton Örgütü Sekreteri J. Zisyadis, ile İsviçre Sosyalist Partisi (SP) temsilcisinin katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi. Radyo eylemimizi haber olarak verirken, TV de kamuoyuna duyurdu. CRT Sendikası ise dayanışma mesajı göndererek, yanımızda olduğunu belirtti.

Eylem süresince Fransızca binlerce bildiri dağıtıldı. Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'na gönderilmek üzere imza toplandı. 400 frank toplandı ve tutuklulara gönderildi.

Yine 17. 12.1988 tarihinde ilerici parti ve demokratik kuruluşlarla birlikte bir yürüyüş düzenledik. Yürüyüş boyunca sömürgeci faşist rejimi yeren sloganlar atıldı. Yürüyüş, İsviçre İşçi Partisi Lozan Kanton Sekreteri J. Zisyadis'in konuşmasıyla son buldu.

ŞENGAL

İSVEÇ

Hapishanelerdeki politik tutukluların yaptıkları açlık grevlerini desteklemek için, Kürdistanlı Politik Örgütlerinin İşbirliği Komitesi, Politik Tutuklularla Dayanışma Komitesi, Türkiyeli Kadınlar Derneği ve KOMKAR—Swêd bir araya gelerek bir dizi eylemde bulundular.

Bu eylemlerin başında İsveç Dışişleri Bakanlığı, İsveç Sosyal Demokrat İşçi Partisi, Sol Komünist Partisi ve Çevre Partisi - Yeşiller'le görüşüldü.

Dışişleri Bakanlığı Birinci Sekreteri Christian Leffler yapılan görüşmelerden memnun kaldığını, hükümetin ve bakanlığın Türkiye'deki gelişmeleri yakından izlediklerini belirtti. Partilerle yapılan görüşmelerde olay hakkında bilgi verildi ve dayanışma göstermeleri istenildi. Görüşmelerden sonra Çevre Partisi Yeşiller'in temsilcisi milletvekili Jill Lindgren sorunun üzerinde duracaklarını ve Türkiye'deki gelişmeleri parlamentoya getireceklerini bildirdi.

Ayrıca İsveç Radyo ve Televizyonu, Haber merkezleri ve diğer basın kuruluşları ile görüşmeler yapılarak konu hakkında geniş bilgi verildi. Olayı İsveç radyosu ve bu radyonun Türkçe ve Yunanca redaksiyonları geniş şekilde verdi. Yine Yunanca bölümü konuya ilişkin geniş bir program yaptı. Konu günlük basında da yer aldı.

Bengin Can

HOLLANDA

Biz bir grup Türkiyeli ve Kürdistanlı bayanlar dayanışma eylemi yaptık.

30.11.88 tarihinde 30 kişilik bir kadın grubuyla Hollanda parlamento binasına girdik. Polisin engellemelerine rağmen dinleyici olduğumuzu ve parlamentoyu gezmek istediğimizi söyledik. Polis de çanta ve mantolarımızı alarak bizi içeriye aldı. Önceden hazırladığımız ve üzerine Türkiye ve T. Kürdistanı cezaevlerindeki politik tutuklularla dayanışma ve faşist cuntanın politik tutuklulara yönelik baskılarını kınayan çeşitli sloganları içeren gömlek ve pankartlarımızı da kendimize sararak içeriye girdik.

Parlamentonun o günkü gündeminde 3. Dünya Ülkeleri'nin sorunları üzerine bir oturum vardı. Tam da 3. dünya ülkelerinin sorunları ele alınırken, gömleklerimizi giydik ve pankartlarımızı açtık,

sloganlarımızı haykırdık. Anında parlamentoda tüm dikkatler bize yöneldi. Polis müdahalede bulundu. Polisin müdahelesine rağmen Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki cezaevlerindeki direnişe güç ve omuz verdiğimiz eylemimiz başarı ile son buldu.

Gömleklerimiz, pankart ve sloganlarımızla eylemimizin amacını tüm Hollanda kamuoyuna ilettik. Basın ve Radyo da geniş yer verdi. Eylemimizin başarılı geçmesiyle bir hayli kişi ve kuruluştan başarı mesajları aldık.

Ruken/Hollanda

BREMEN

Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki politik tutukluların zindanları aşan mücadeleleri, Bremen'de de büyük yankı uyandırdı. Türk ve Kürt örgütlerinin sempatizanları olarak kamuoyunun dikkatini Türkiye ve T. Kürdistanı'nda yaşanan insanlık dışı uygulamalara çekmek, emekçi halklarımızla dayanışmayı yükseltmek için çeşitli etkinliklerde bulunduk.

Bremen Kürdistanlı İşçiler Derneği, Devrimci-İşçi/Bremen ve Ekim taraftarlarından oluşan 13 kişilik bir grup, 28 Kasım'da Yeşiller'in Rembertiring'deki bürolarında süresiz açlık grevine başladık. Açlık grevine katılanlar olarak, SPD, YEŞILLER, FDP, CDU ve basına gönderdiğimiz açıklamada, Bremen Parlamentosu üyelerinden oluşacak bir delegasyonun Türkiye'ye gidip politik tutukluların durumunu yerinde incelemesini ve Türk hükümetine baskı yapmasını temel istem olarak açıkladık.

Eylemimiz, Dritte Welt Haus e.V, Palästina Kulturverein e.V., Flüchtlingsrat Bremen, Flüchtlingsbüro Bremen Nord, GDF, Krieg dem Krieg-Bremen, Solidaritätskomitee für die Politischen Gefangenen in der Türkei und Türkisch-Kurdistan ve Griechische Gemeinde tarafından desteklendi. Bremen Radyosu ve basın, yayınlarıyla eylemimizin geniş kitlelere ulaşmasını sağladı.

Açlık grevimizin kamuoyunda büyük destek görmesi üzerine, SPD, YEŞİLLER ve FDP temsilcileri eylem yerine gelerek bizimle dayanışma içinde olduklarını belirttiler. SPD ve YEŞİLLER adına gelen parlamenterler, Bremen Parlamentosunun Türkiye'ye bir delegasyon göndermek için 2 Kasım'da aldığı kararın biran önce gerçekleşmesine çalışacaklarını söylediler. Ayrıca önümüzdeki birkaç gün içinde Türkiye'de incelemelerde bulunmak üzere başka bir delegasyonun gönderileceğine dair söz verdiler. Açlık grevinin 5. gününde, Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki politik tutukluların durumu hakkında bilgi vermek için düzenlenen ve 100 kişiyi aşkın kitlenin katıldığı toplantıda açlık grevine son verdik. Diğer etkinliklerimiz devam ediyor.

Murat

Nürnberg

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki politik tutukluların çeşitli cezaevlerinde başlattıkları açlık grevlerine destek vermek amacıyla kentimizde de çok yönlü çalışmalar yürütüldü.

Kürdistan İşçi Derneği-Nürnberg, Dev-İşçi, Kurtuluş, TBKP taraftarları olarak 1 Ağustos genelgesini protesto eden ve siyasi tutuklularla dayanışma amacıyla bir bildiri çıkardık. Bildiri yoğun bir şekilde dağıtıldı.

2 Kasım günü ise, Almanların da desteğiyle Türk konsolosluğunun önüne siyah çelenk bırakıldı. Konsolosluk önündeki eylem bir saati aşkın bir süre devam etti. Daha sonra SPD, Alman Sendikaları Birliği (DGB) ve IG Metall temsilcileri, Türk yönetiminin uygulamalarını protesto ettiler.

RODİ

Uluslararası Af Örgütü'nün Yeni Bir Raporu Daha:

"İnsan Haklarının Vahşice ve Sistemli Olarak Çiğnendiği Ülke-Türkiye"

Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Af Örgütü, Ocak 1989'de "**İnsan Haklarının Vahşice ve Sistemli Olarak Çiğnendiği Ülke-Türkiye**" adlı raporunu yayımladı. Dünya kamuoyunda büyük yankı yaratan ve tüm radyo, TV ve yazılı basında haber olarak geçen rapor, 5 ana başlık, 4 ara başlık ve 72 sayfadan oluşmaktadır. Sözkonusu rapor Kasım 1988'de yayımlanan "**Turkey-Briefing**" adlı kısa raporun güncel verilerle beslenmiş kapsamlı şeklidir. *"UAÖ, Türkiye'nin yönetimi altında bulunan bütün bölgelerde hergeçen gün daha da artan insan haklarının pervasızca çiğnenmesinden kaygı duymaktadır. (...) En önemlisi de işkencenin yaygın biçimde uygulanmasıdır. Askeri darbeden 8, sivil hükümetin seçimle yönetimi ele almasından 5, aynı hükümetin birkez daha seçilmesinden 1 yıl sonra —1988 yılının sonuna yaklaşan bu günlerde— Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesinin doğasında temel bir değişikliğin bile olduğunu UAÖ, gözlemleyemedi"* cümlesiyle raporun giriş bölümünde yeralan tespit, broşürün tümünde yapılan incelemede verilerle kanıtlanıyor.

UAÖ raporunda, *"Türk hükümetinin çeşitli kez insan haklarına saygılı olacağına dair söz vermesine rağmen, bu yönde en ufak bir adım bile atmamıştır. İşkenceye karşı imzalayıp kabul ettiği uluslararası sözleşmelerin hükümlerine uymamış, aksine çiğnemiştir"* deniyor.

Türkiye'de demokrasiye dönüş olduğunu iddia eden Özal-Evren çetesinin ve onların yurtdışındaki yandaşlarının yüzüne bir tokat gibi inen rapor, işlevini "Türkiye'de İnsan haklarının pervasızca çiğnenmesine izin veren sivil yönetim biçiminin tanımlanması" olarak nitelendiriyor.

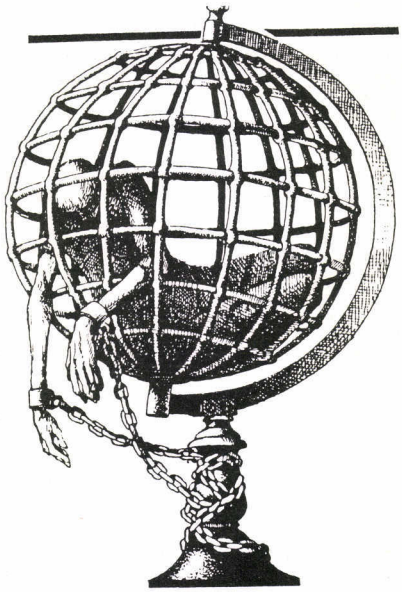

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 40. Yıldönümü Kutlandı

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin ilanının 40. Yıldönümü dolayısıyla 8-10 Aralık 1988 tarihleri arasında Paris'te UNESCO Sarayı'nda uluslararası hükümetler dışı örgütlerin BM'deki Cenevre temsilcilerinin oluşturduğu özel bir komite tarafından **"İnsan Hakları ve Bu Haktan Yoksun Olanlar"** konulu uluslararası bir seminer düzenlendi.

300 dolayında delegenin katıldığı Konferans'a KOMKAR, 3 kişilik bir delegasyonla katıldı. Delegeler 130'un üzerinde uluslararası örgütleri temsil ediyorlardı.

UNESCO Müdürü J. Labastida del Campo, UNESCO 1987 Barış Ödülü sahibi gazeteci-yazar Laurance Deonna, Bombay Üniversitesi uluslararası hukuk merkezinden Prof. Clarence Dias, ve "Fransa-Liberte Vakfı" Genel Sekreterinin konuşmacı olarak katıldıkları genel kurul, 8 Aralık günü çalışmalarına başladı, çalışmalar 5 ayrı komisyonca sürdürüldü.

40 yıl önce İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin ilan edildiği Choillot Sarayı'nda ise 10 Aralık günü Fransa devlet başkanının ev sahipliğini yaptığı bir toplantı yapıldı. Toplantıya seminer delegeleri, devlet temsilcileri ve BM Genel Sekreteri Peres De Cuellar da katıldı.

3 gün boyunca insan hakları değişik açılardan ele alındı. 40 yıllık dönem irdelendi. Konferansta KOMKAR'ın hazırladığı **"Kürdistan'lı göçmenlerin Avrupa'daki durumları"** ile **"Kürdistan'da İnsan Haklarına İlişkin"** iki belge, yoğun olarak dağıtıldı.

Seminerin son günü, komisyon raportörleri yapılan tartışmaların dökümünü genel olarak sundular. "Gençlik ve İnsan Hakları" komisyon raportörü genç Fransız bayan, bu bölümde insan haklarının çiğnenmesine ilişkin olarak Kürt halkını örnek olarak gösterdi. Özel komite (NGO-Special Committe) başkanı Michel Blum ile Fransa Resistancé Konseyi ve Anayasa Komitesi Başkanı Daniel Meyer yaptıkları konuşmalarda Kürt halkının sorunlarına değindiler.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 40. Yıldönümünü kutlama toplantısında Güney Afrika ve Şili halkıyla birlikte, Kürt halkının durumunun dile getirilmesi, halkımızın dostlarını sevindirdi. Yıllardır sürdürülen yadsıma, baskı, suskunluk ve tüm bizans oyunlarına rağmen, bu engeller aşılıyor. 40. Yıldönümü toplantılarındaki bu anlamlı durum, kuşkusuz mücadeleye gönül veren insanlarımızın çalışmalarına daha da güç verecektir.

S. ARDIL

105 Milletvekili'nin Bildirgesi

SPD ve YEŞİLLER'in Federal Parlamento üyesi 105 milletvekili, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 40. Yıldönümü nedeniyle, Türkiye'de insan hakların ihlaliyle ilgili olarak bir bildirge yayımladılar.

Bildirgede dile getirilen endişeler, 1980'den beri süregelen işkence, hakaret ve hertürlü baskının Türkiye ve Kürdistan'da devam ettiğini gösteren önemli bir belge niteliğindedir.

Bildirgede belirtilen maddelerden bazıları şunlardır:

"Parlamento tarafından kabulünden 10 ay sonra, tutuklanan kişilere hâla poliste işkencenin yapıldığı;

"Kürt halkının en temel hakları hiçe sayılmaktadır. Ağırlıkta Kürtlerin yaşadıkları bölgelerde olağanüstü hal uygulanıyor. Kürt dilinin konuşulması ve yazılması yasak;

"Cezaevlerinde insanlık onuruyla bağdaşmayan uygulamalar devam ediyor;

"Geçmişte olduğu gibi bugün de gazete ve dergiler kapatılıyor. Gazeteci ve redaktörlerin yıllara varan cezalara çarptırılması, güncel olaylar haline geldi."

B r e m e n:

KONFERANS, TOPLANTI VE BAĞIŞ KAMPANYASI

16 Aralık 1988 günü Zionsgemeinde'de "**T. Kürdistanı'na Sığınan Kürt Mültecilerin Durumu**" konulu bir konferans düzenlendi. Bir arkadaş, toplantının amacı, Türk devletinin Kürt mültecilere karşı olan olumsuz tutumu ve Kürt halkına karşı kullanılan kimyasal silahlara karşı dünya kamuoyunun yeteri derecede ilgi göstermediğini belirterek konferansın açılışını yaptı.

Konferansta, F. Almanya'nın Aşağı Saksonya Eyaleti'nden T. Kürdistanı'na gidip dönen **Yeşiller Parlamento Grubunun** basın sözcüsü Sabine Baun ve yine konuyla ilgili olarak Eylül ayının sonunda bir basın grubuyla mültecilerin durumunu incelemek için T. Kürdistanı'na giden gazeteci Heike N. izlenimlerini anlattılar.

Her iki gözlemci de, özellikle T. Kürdistanı'na sığınan onbinlerce Kürt mültecisinin, içinde bulundukları olumsuz mevsim koşulları; kamp zorlukları; asker ve polisin zulmü; yer sıkıntısı, hastalık, açlık ve soğuktan ölen -çoğu çocuk- insanların durumuyla ilgili bilgilerini konferansa katılan izleyicilere anlatılar.

Ayrıca Sabine Baun, mülteci kamplarındaki "yaşamı" çektiği dialarla kitleye gösterdi.

25.12.88 de, "**Kürt Mültecilerle Dayanışma Gecesi**" adı altında bir gece düzenlendi. Derneğin salonunda yapılan yemekli aile toplantısına, 100'den fazla ilerici, demokrat ve yurtsever aile katıldı. Kürtçe türküler söylendi, bilgi yarışması yapıldı, halay çekildi ve kampanyaya verilmek amacıyla çekilişler yapıldı. Gecede, elde edilen gelirin tümü "Kürdistan Mültecileriyle Dayanışma Kampanyası"na aktarıldı.

Derneğimiz, Aralık 1988'den itibaren, T. Kürdistanı'na sığınan Kürt mülteciler için bir bağış kampanyası başlattı. Kumbaralarla başlatılan kampanya 1988 yılı sonuna kadar devam etti. Bağışlardan elde edilen toplam 1365,50 DM Medico International'in hesabına yatırıldı.

Bavê Zınar

Hollanda:

"Kürt Halkının Sesine Tüm İnsanlık Kulak Vermeli"

Den Haag kenti, Hollanda'da yabancıların yoğunlukta yaşadıkları kentlerden birisidir. Bundan dolayı belediye, bu kentte yaşayan çeşitli ulustan göçmenlerin kültürlerini geliştirmek, yakınlaşmayı sağlamak amacıyla 19-20 Kasım 1988 tarihleri arasında bir şenlik düzenledi. Şenliğe Kürtleri temsilen biz katıldık. Bir arkadaşımız organizasyon komitesinde yer aldı.

İki gün süreyle yayın ve yemek standı açtık. Arkadaşlarımızın milli giysilerle standlarda görev almaları oldukça dikkat çekti. Eylem süresince videolarla halkımızın içinde bulunduğu durumu, yaşamı, tarihini, mücadelesini sergilemeye çalıştık. Ayrıca Kürdistan terası yapıp, bayrağımızı açtık.

Şenliğin kültürel programı çerçevesinde sahneye çıkan "KOMA AZAD" müzik grubu, söylediği Kürtçe türkülerle büyük bir ilgi topladı. Eylem başarılı bir şekilde geçti.

* * * *

Halkımızla dayanışmayı yükseltmek için kurulan "KÜRT ULUSUYLA DAYANIŞMA KOMİTESİ", çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir. Bunlardan biri de 25 Kasım 1988 tarihinde Hollandalılara yönelik Roteerdam'da yapılan bilgilendirme toplantısı oldu. Geceye Kürdistan'a gidip yerinde incelemelerde bulunan Dr. MILIANO, KEES BLUGROOT (Uluslararası Af Örgütü), M.D.L. VERGEER Ned. (Kızıl Haç) katıldılar.

Program Kürtçe ve Hollandaca gecenin amacını anlatan bir konuşmayla başladı. Daha sonra konuşmacılar izlenimlerini anlattılar. Arada ise, Kürdistan'daki yaşamı gösteren video ve slayt gösterildi. Daha sonra konuşmacılar sorulara cevap verdiler. Özellikle Uluslararası Af Örgütünün temsilcisinin Irak Kürdistanı'ndan Türkiye Kürdistanı'na sığınmak zorunda kalan ilk kafilenin Saddam diktatörlüğüne geri verildiğini ve bunların kurşuna dizildiğini açıklaması, Hollandalı kitle içinde büyük bir homurdanmaya neden oldu. İnsanlar diktatörlüğe olan nefretlerini dile getirdiler. Af örgütü temsilcisi konuşmasının sonunda şöyle dedi: "Kürt halkı, dünyada ölüm kalım savaşı veren ve çok zor koşullar altında mücadelesini sürdüren bir halktır. Bu halkın sesine tüm insanlık kulak vermeli, onunla dayanışma içinde olmalıdır."

Zırav

Dilimizi Kitaptan Öğrenelim

46 yıl önce **Hısênê EMİN,** Ronahi dergisinde öğrencilere şu şiirle sesleniyor.

Em şagırt ın, em dıxwinın A.B.C.
Nıvisandın, ew jı me re, armanc e.
Tipên me tev si û yek ın Ç.D.E.
Xweşev e, bı zımanê Kûrdmanc e.
E.F.G.H. hım rıhet e, hım şêrin.
İ.I.J.K. xweş dıxwinım bı qirin.
L.M.N.O. hê mayine hınên dın.
Geli Kurdan, werın tev de bıxwinın.
P.Q.R.S.Ş.T.Û.U. tu meyze
V.W.X. ne, ez şaş nakım yek levze.
Heşt dengdêr ın, heçi dengdar bist û sê.
Riya roni dıbıstan e ma Y.Z.

Ülkemiz Kürdistan'da bizler kendi ana dilimizi konuşamıyor, okuyup yazamıyoruz. Yasalara geçirilmiş yasaklar, acımasızca uygulamaya sokuluyor. Bundan dolayıdır ki ülkemizde de Kürtçe okuma yazma oranı bir hayli düşüktür.

Oysa yazılı Kürt edebiyatı çok eski tarihlere dayanıyor. Yeni yapıtlar da gün geçtikçe çoğalmakta ve yetkinleşmektedir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi kabarıp geliştikçe insanlarımız bu konuda da ilerlemekte, mesafe almaktalar.

Avrupa'da bulunan bizler ise ülkedeki baskı ve yasaklamalardan uzağız. Ana dilimizi yazıp okuma ve öğrenme olanaklarımız var. Öğrenmek için bir okul, öğretmen, kurs veya seminer şart değil; bu konuda ilk önce karar ve çalışma gereklidir. Kürt dilini öğrenme konusunda yurt dışında azımsanmayacak derecede kitap ve kaynaklar vardır.

Dengê KOMKAR'ın 22. sayısından itibaren bölüm bölüm basılan Kürtçe dil dersleri, ROJA NU yayınları arasında kitap halinde yayımlandı. D. KOMKAR'ın o sayısında şöyle denmektedir:

"Bacılar, kardeşler, kendi dilimizi öğrenmek için ne yapmalı? Kanımızca ilk elde şunları yapmak gerekir:

1. Tek başımıza olsak da dilimizi öğrenmek için hemen başlamalıyız. Neden başka dilleri öğrenmek için birhayli çabalar harcıyoruz da kendi dilimize gelince böylesine gevşeğiz? Bu bizi utandırmalı. Kendi dilimizi okuyup yazmasını, güzel konuşmasını öğrenmek başka dillerden çok daha kolaydır.

2. Bu konuda kendi arkadaşlarımıza, yakınlarımıza, dost ve tanıdıklarımıza yardımcı olmalıyız. Bu konuda bir ölçüde bilgisi olanlar bilgilerini dost ve arkadaşlarına iletmeli. Kendi yerinde duran bilgi neye yarar? Böylesine bilgi, toprak altında yitik altınlar gibidir..

.....Bacılar, kardeşler! Başlayın ve kararlı olun. Çaba sizden, yardım bizden!"

Değerli yazarımız BARAN tarafından yazılan Türkçe izahlı Kürtçe Dil dersleri kitabı, alfabe ve harflerin okunuşuyla başlamaktadır. Hemen hemen tüm parçalarda bir metin bulunmakta; metinlerde basitten ağıra doğru bir sıra ile gramer öğretilmektedir. Dersler ilerledikçe Türkçe izahlar azalmakta, öğrencinin Kürtçeye ilgisi arttırılmaktadır.

Ayrıca yazar belirli aralıklarla ders sonlarına alıştırmalar koyarak, derslerin kavranılıp öğrenilmesini kolaylaştırmıştır. Kürdistan'ın gerçek durumu metinlerde verilerek, öğrencilerin ülkeyle bağlantısı sağlanmaya, derslerin daha gerçek bir zemin üzerinde verilmesini amaçlamıştır.

Evet, o güzel ve bize göre dünyanın en tatlı dili olan Kürtçemizi öğrenmek için yeni bir araca kavuştuk. Geriye bundan en iyi ve çabuk şekilde faydalanmak kalıyor. Zaman akıp gidiyor, vakit kaybetmeden başlamalıyız. Hiç bir zaman unutmamalıyız ki, ana dilimiz ulusal kurtuluş savaşında bizim için önemli bir silahtır. Bu silahı en iyi şekilde kullanabilmek, onu layık olduğu gibi öğrenmekten geçer.

ROJA NÛ 10 Salên Xwe Tıji Kır

Organa Komela Karkerên Kurdıstan **(KOMKAR-Swêd),** ROJA NÛ, bı hejmara dawi ve, 10 salên xwe tiji kır. ROJA NÛ, jı hejmara 44'an şunda wek kovar û tenê bı zmanê Kurdi weşanê xwe ajot û gihişte 65 hejmaran. Redaksiyona Roja Nû, dı hêjmara dawi da xebata 10 salan û çend xusûsiyetên kovarê usa pêşkêşi xwendevanan dıke:

"Roja Nû hin dı destpêkê da lı çarali Kurdıstanê û lı gelek welatên Ewrûpayê û ên dın gihişte destê xwendevanan û hat hezkırın. Wê dı gel xwendevanan dan û standıneke germ saz kır. Jı xwendevanan pıştgırıyeke hêja wergırt. (...) Nıviskar, zana û mamosteyên wek Cigerxwin, Qanatê Kurdo û gelekên mayin bı name, bend, lêkolin û helbestên xwe pışgırıyeke mezın dane Roja Nû.

Roja Nû, jı bo danasina zıman, çand û edebiyata Kurdi bûye çavkaniyeke hinbûn û zaninê. Derbari edebiyata Kurdi ya nû û kevn da; lı ser kesên zımanzan, edebiyatnas, dirokzan û kurdologên berê û yên nuha, hunermendên Kurd û efrandınên wan, gelek bend, hevpeyvin û lêkolinên berjewendi hatıne weşandın.

Roja Nû, her tım cih daye deng û behsên gıring ên welat. Jı tekoşina azadiya gel û welatê me ra pıştgırıya xwe nişandaye. Bı dıtınên welatperver û şoreşger, lı dıji kolonyalizmê, emperyalizmê û paşverûtiyê dengê xwe bılınd kırıye.

Roja Nû, cih daye quncıkeki zarokan ji. Bı zımaneki sıvık gelek çirok, têderxıstınok û xaçepırs hatıne weşandın.

"WEŞANÊN ROJA NÛ" jı sala 1980 heta nuha 27 pırtûk (ku jı vana 25 bı zımanê Kurdi ne) pêşkêşi literatura Kurdi kırıye. Û disa dı vi wari da (çapkırın û belavkırına berhemên Kurdi) wek weşanxane Roja Nû cihê pêşin gırtiye."

Rasti ji wek lı jor hatiye nıvisandın, dı warê çandi, edebi da ciyek gıring dagıre Kovara ROJA NÛ. Em, redaksiyona Dengê KOMKAR, jı Kovara ROJA NÛ ra hin salên dırêj, jı bo pêkanina kovarek hin baştır daxwaz dıkın.

Ronakbirê Kurd M. Emin Bozarlsan Konferansan Pêkani:
KOVARA KURDİ "JİN" DIJİ

Gelê Kurd dı diroka xwe da ne tenê bı çekdari serihıldaye, şerkıriye, her usa jı aliyê sazkırına rêxıstın û komelan, jı aliyê çand û edebiyatê ji xebat kıriyê. Gelê me baş zaniye ku bê rêxıstını şerê azadiyê nagıhije armanca xwe. Disa bı kar û xebatên xwe ve eşkere kıriye ku xebata çand, edebiyat û hunermendiyê ji, parçek jı tekoşinê ye.

Çawa tê zanin, konaxa ku em bı tekoşina cure cure ve iro gıhiştıne, lı ser mêrasên me yên pêşverû û demoqrat da bılıd bûye, bejndaye.

KOMKAR, xwedi mêrasên gelê me ên baş û çak derdıkeve. Her usa ji hewldıde ku, wan dı nav refên karkerên Kurd lı derweyi welat da dıjin, belav bıke. Jı van xebatan yek ji ev bû ku, bı amedekırına mamoste **M. Emin Bozarslan** konferansên derheqa Kovara JİN û KURDISTAN pêkani. Konferans, 11'ê meha Çırıya Paşin lı Berlina Rojava, 27'ê meha Çırıya Paşin lı Hamburgê, dı 3'ê meha Çıleyê Pêşin lı Kolnê û 4'ê meha Çıleyê Pêşin lı Munihê da hatın amadekırın. Qasi 600 kes dı konferansan da beşdar bûn.

Konferansvanê hêja dı destpêka axaftına xwe da usa got: *"jı ber du sebeban ez spasê KOMKAR'ê dıkım. Yek ev e ku wazifê xwe yê netewi tine ci, jı ber kovara Kurdıstan û Jin dı tarixa Kurdıstanê da ciyên gıring dıgrın. Sebeba duduyan ji ev e, vê, ev mecalê da mın ku ez van konferansan bıdım."*

Zımanê konferansan Kurdi û Tırki bû. Konferansvan pêşiyê bı kurti lı ser rojnama Kurdıstanê peyivi, jı ber ku hın lı ser vê rojnamê nexebıti bû. Dı babeta rojnama Kurdıstan da bı kurti agahdariyên jêrê da guhdaran.

"Rojnama Kurdan ya ewlin KURDISTAN, hejmara xwe ya pêşin dı 9'ê Nisanê sala 1898'an da lı Mısrê bajarê Qahirê hat weşandın. Sazkar û berpırsiyarê rojnamê kurê Mirê Botan, ***Miqdad Midhet Bedırxan*** *e. Hejmara 6'an şunda paşê bırayê wi* ***Abdurrahman Bedırxan*** *bûye mesûl. Rojname hejmara 6'an heta hejmara 16'an disa bın berpırsiyariya Abdurrahman lı Qahirê, jı hejmara 16'an heta hejmara 24'an lı Cenewrê, jı 24'an heta hejmara dawi 31'an lı Londonê weşanê xwe ajotiye. Tarixa hejmara paşin 1 Nisan 1902 ye.*

Zımanê kovarê Kurdi û Tırki ye û bı tipê Erebi çapbûye. Bı kurti em dıkarın bêjin ku ber agahdarkırına bûyerên dınyayê û welat jı bo xwendın û nıvisandına zımanê Kurdi hinkırınê, Bedirxanan vê kovarê derxıstine. Jı ber ku xızani û nezaniya Kurdan Bedırxanan baş ditıne. Disa jı ber van sebeban jı hemû hejmaran 2000 hew bêdırav rêkırına Kurdıstanê ku dı nav xelkê da bê belavkırın.

Efırandınê me yê klasik û nemır MEM û ZİN cara yekem dı nav rûpelên rojnama Kurdıstanê da beş bı beş hatiye weşandın."

KOVARA JİN

Nıviskarê hêja M. Emin Bozarslan lı ser kovara JİN dûr û dırêj sekını û usa got:

"JİN, dı diroka Kurdıstanê da kovara 5'an e. Jı aliyê Komela Pêşke-

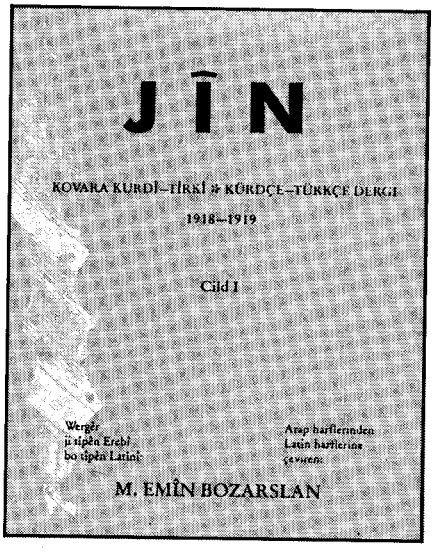

tına Kurdıstan hatiye weşandın. Tarixa jımareya pêşin 7/11/1918 ye. 25 hejmar derketiye û tarixa jımareye paşin ji 2/10/1919 e. Helbet hemû ji bı tipên Erebi hatıne çapkırın.

Sazkar kargêrên kovarê xwestıne ku Kurdan hışyar bıkın, aliyeki ji rewşenbirên Osmaniyan derheqa meselên Kurd agahdar bıkın. Zımanê Jinê bı Kurdi û Tırki ye. Kurdi ji bı du zaravên mezın, yani bı Kurmanci û Sorani bûye."

Konferansvan dı gel van agahdariyan, behsa qadroyên JİN ên nivıskaran kır. Derheqa wan gelek agahdariyên hêja da. Nıviskarên JİN'ê bı kurti usa bı navkır:

Piremerd: *Ev hozanê marşa NEWROZê ye ku, ev marş dı nav gel da gelek bı nav û deng e. Navê wi yê rasti Tewfiqê Sılêmani ye.*

Xelil Xıyali: *Ew navê xwe, Kurdiyê Bedlisi daniye. İnsanek alım, zımanzan û dirokzan bûye. Nivisarên wi hemû bı zımanî Tırki ye. Lı ser destana Kawa nıvisarê wi hejmara 1,2 û 3 da derketiye.*

Kemal Fewzi: *Hozan û nıviskar, şehidên Kurdıstanê. Lı ser muhacıriya Kurdan gelek nıvisiye. Pırtûka wi ya helbestan, bı navê* ***"Elem Çiçekleri"*** *heye. (Ev pırtûk dı destê* Kek M. Emin da ye dıxwaze pêşedemê da ewi çapbıke.) *Çıma Kemal Fewzi ra şehidê Kurdıstan tê gotın? Jı ber ku pışti têkçûna serhıldana Şêx Seid, gelek ronakbirên Kurd ji ku, dı nav şer da cih negırtibûn, hatın dardakırın. Jı wana yek ji ew hozanê gewre bû. Çawa faşistên İspani lawek Baski bı navê* ***Lorca,*** *çawa Pinoşeyê faşi* ***Jara*** *û çawa dı sala 1985 an da faşiyê Ereb* ***Salıh Yusıf*** *dardakırın,* ***Kemal Fewzi*** *ji bı destê kemalistan hat dardakırın. Mabeyna wana tu ferq nine, qerektera wan şolên kırêt wek hev ın.*

Evdırehim Rehmiyê Hekari: *Nıviskara piyesa Kurdan ya pêşin Mem û Alan e. Ev piyes bı du beşan pêkhatiye.*

Law Reşid: *Dı kovara JİN da peyvên pêşiyan nıvisiye. Ne tenê nıvisiye, her usa ji wana lı ber çavên xwendevanan raxıstiye, şırovekıriye. Dı sala 1913'an da lı Hizanê, hımber hukma İttihad Teraqqi qelê Kurd serihıldaye. Law Reşid, vê bûyêri dı nav rûpelên Jinê da weşandiye û jı wındabûyinê xılas kıriye. Lê çı mıxabın ku, ev Kurdê zirek kê ye? em nızanın.*

Hilmiyê Sıweregê: *(Fıkri Efendi) jı bo zarokên Kurdan du helbestên hêja nıvisiye.*

Eziz Yamulki: *Lı ser dewleta Baban dûr û dırêj nıvisiye. Çawa tê zanin Dewleta Baban dewleta Kurdan e û payitexta wi ji bajarê Sılêmani ye.*

Memduh Selim: *Serkar û berpırsiyarê kovara Jin e. Her usa ji gelek nıvisarên cıvaki û siyasi bı navê Memduh Selimbegi nıvisiye.*

Konferansvanê zana, dı vê mabeynê da sazkarên **Komela Pêşketına Kurdıstanê** (Kürdistan Teali Cemiyeti) **Hemzeyê Muksi, Xelil Xıyali** û **Seid Kurdi** bı navkır. Û dı derheqê Seidê Kurdi da usa peyıvi:

"Ev kes, em baş nızanın jı çı se-

(Dumahik rûpel 23.an da)

ÖYKÜ

S. LESAR

HAYIR!..

Diyarbakır'a tayini çıkan Cabar, yeni görevini soğuk bir kış gecesi, havanın iyice karardığı bir saatte devraldı. Cabar'ın görevi insanları konuşturmaktı.. A'dan Z'ye ne biliyorlarsa tek tek anlatmalarını sağlamak... Cabar bu işlerin yabancısı değildi. Kendisi yıllardır MİT'te çalışıyor. Daha önceden de insanları dövmüş, söylemekten kaçındıkları şeyleri söyletmesini bilen biriydi... Bütün bunları bilen yeni şefi, Cabar'a açıklamalarda bulunurken ayrıntılara girmeye gerek duymadı.. Cabar'ı "DİSKO"da birlikte çalışacağı iki meslektaşıyla tanıştırdıktan sonra:

—"Haydi çocuklar, görev başına! Bir sorununuz olursa beni arayın. Ben odamda olacağım... Şayet orda olmazsam, Gavur'dan sorun, o, bilir" deyip üç işkence uzmanını başbaşa bıraktı.

Bir sigara daha yaktıktan sonra Cabar, "DİSKO"ya gitmek için zemin kata doğru inen merdivenlere yöneldi. Odaya vardığında kendisinden önce çıkan iki meslektaşı oturmuş çay ile sigara içiyorlardı. Birkaç adım ötelerinde de tahminen 17-18 yaşlarında, gözleri ve elleri bağlı bir genç ayakta duruyordu. "Demek konuşturacağımız adam bu" dedi içinden... Açık olan kapının eşiğinde şöyle gözucuyla bir süzdü: Yorgun görünüyor ama, vücudunda herhangi bir yara-bere izi yoktu. Elbiseleri de daha temiz ve yeniydiler. Sadece çıplak olan ayakları soğuktan biraz morarmıştılar. Esmer teninin üzerinden dalgalı siyah saçları ise kulakları tamamen açıkta bırakacak şekilde kesilmişti. Bu haliyle bir lise öğrencisini andırıyordu... İki üç adım attıktan sonra gencin öne doğru eğilmiş başını çenesinden tutarak kaldırdı:

—"Adın ne be senin?"

Kulaklarında çınlayan bu kalın ve kaba ses yeniydi. Bu sesin sahibi de iri-yarı ve kaba biri olmalı diye düşündü. Bağlı olan gözlerinin önünde bu adamı ve kendisine yapılacakları canlandırınca, yalnızlık duygusu kendisini büsbütün sardı; konuşma ve cevap verme istemi ise hepten yokoldu.

Bu suskunluk Cabar'ın tepesini attırdı. Henüz tüy bitmemiş bu suratın tam ortasına bir yumruk indirmemek için kendini zor tuttu. Sesinin tonunu daha da yükselterek sorusunu tekrarladı:

—"İşitmedin mi? Korkudan dilin mi tutuldu ha?... Adını söylesene be! Yoksa şu köfte gibi burnunu kırmamı mı istiyorsun hemen?"

Elleri ve gözleri bağlı genç, hiçbir şey demeden çenesinden çok kaba bir şekilde tutularak kaldırılan başını, tekrar önüne doğru eğdi hafifçe.

Cabar büsbütün sinirlendi... "Hemen ayaklarının altına alıp tekmelemek, sonra boğazını sıkıp... evet evet sıkıp bülbül gibi ötmek nasılmış görsün bu o..... çocuğu" diye mırıldandı. Sonra yüksek sesle:

—"Ulan ne inatçı bir .....! Neci lan bu ..ne? Komünist mi? Bölücü mü? Anarşist mi?... Hangi örgütten bu yavşak? Neyin nesi! Anlaşılan bayağı uğraştıracak bizi."

Ringo kod ismiyle tanınan uzun boylu, esmer ve ince uzun bıyıklı olan meslektaşı, son çayını yudumladıktan sonra:

—"Abi... şey... yani. Bu kendisi komünist-bölücüdür" dedi.

—"Ne demek yani? Komünistini ve bölücüsünü anladık da, bu ikisi birden de n'oluyor?"

Cabar'ın artık iyicene sinirlendiğini anlayan kısa boylu, tıknaz ve insanın hiç bir zaman güvenemiyeceği küçük fakat, fırıldak gibi dönen gözleri olan işkenceci hemen söze girdi:

—"Yani bunlar ikisini de birden yapıyorlar. Ülkenin Doğu ve Güneydoğu parçasını bölüp, orada komünist bir şey ..... devleti, Kürt devleti kurmak istiyorlar."

Arif Sevinç, TANIŞMA

Cabar, karşısındaki genci daha bir dikkatli süzdü. "Ulan bu yaşta; böyle bir dönemde, böyle işlerle uğraşılır mı hiç? O kadar insan içerde yatıyor. İşkencede sürüyle adam öldürdük; kadınların, genç kızlarının ırzına geçildi, daha da uslanmıyorlar! Bunları toptan yokedeceksin ki, dünyanın kaç bucak olduğunu anlasınlar.. Ermeniler gibi.. Şişle, kurşunla, olmadı mı sağ-sağ kuyulara doldurarak işlerini bitireceksin. Ondan sonra gör... bölücülükmölücülük diye bir şey kalır mı, kalmaz mı bu ülkede?... Kendini bu düşüncelere kaptıran Cabar, ellerinin titrediğini farkedince, sağ elinin işaret parmağını kımıldamadan duran gencin burnunun dibine kadar uzatarak, işkenceci meslektaşlarına seslendi:

—"İsmini söylesenize bu 'kahraman'ın! Hem nereli? Nerede ve nasıl yakaladınız? Anlaşılan o, or..pu analı abilerine özeniyor!"

—"İsmi Cuma bunun. Aslen Diyarbakırlıdır. Lise son sınıfta okuyor. Sabıkasızdır. Okulu bastık; dersteydi, alıp getirdik." Kısa boylu ve tıknaz işkenceci bunları söylerken, Cabar'la göz göze gelmemek için bakışlarını duvarın dibinde duran sopasına yöneltti.

—"Sabıkasız mı? Yani hiç bir suçu yok mu bunun?" Cabar, bu soruyu sorarken suratından çelişkili durumun izleri hakimdi. Çatık kaşları ve asık olan suratı o anlık, sanki birazdan uzun kalın sopasıyla rastgele önce kafasına vurup yere yıkacak, sonra yerde burnu sivri potinleriyle midesine, kaburgalarına, sırtına... tekmeler savurucuk bir işkenceciyi değil de, bir haksızlığı ortaya çıkarmaya soyunmuş bir tipi andırıyordu.

—"Evet sabıkasızdır. Okulu bastık; dersteydi, alıp getirdik" dedi tekrar.

—"Kim verdi bu emri?"

Ringo, sorulanlarla ve konuşulanlarla oralı olmadığı için, konuşmalar Cabar ve diğer işkenceci arasında geçiyordu artık.

—"Bizim şef .... o, istedi. Şef, okul müdürüne emir verdi. Lise son sınıfta okuyan Kürt öğrencilerinden birkaç kişi tespit edilsin diye... Bunlardan biri de Cuma... Şimdi biz, Cuma'yı konuşturacağız. Daha doğrusu zorla kabul ettireceğiz ki, "bölücü örgüt üyesidir. Okulda gizli çalışmalar yürütüyorlar... vs... vs..." Birkaç tane de belge düzenleyip zorla imzalatacağız..."

Cabar konuşmanın sonunu beklemeden:

—"Eee... Sonra?..."

—"Sonra mı? Sonra, biz ve askeri birlikler okulu basacağız. İsmi tespit edilen öğrencileri alıp getireceğiz... Böylece öğrenciler okulu bitirdikten sonra bölücü örgütlere sempati duymayacaklar."

—".....".

—".....".

Cabar ve diğer iki işkenceci, ellerinde sopalarıyla Cuma'ya yaklaştılar. Sopalar inmeden önce üçü birden:

—"Konuşacak mısın? Yani komünist-bölücü olacak mısın? Yoksa biz seni zorla mı edelim!..."

Cuma, hayatında karşılaştığı en karmaşık an ile karşı karşıya idi. He mi dese, yoksa hayır mı? İki dudağını aralayıp bu iki kısa sözcükten hangisini fısıldasa acaba? He mi? Yok mu? He mi?... Yok mu?... Bu kararsızlık için fazla zamanı yoktu. Daha yara bereler içinde kalmayan vücudunu derin bir nefes alarak yokladı: Kendini iyi hissediyordu. Aldığı soluk ciğerlerini şişirmişti... Öne doğru eğdiği başını kaldırdı ve işkencecilerin havaya kalkmış sopalarını ellerinden düşürecek, kulakları sağır edecek bir çığlık patlattı:

—"Haaaaayıır!"

—".....".

—".....".

Bir ay sonra gazetelerde fotoğraflı küçük bir haber çıktı:

"Bölücü örgüt üyesi ..... 1963 doğumlu Cuma ....., gözaltında tutulduğu karakolda kendini asarak intihar etti.. Cuma, lise son sınıfta okuyordu..."

Cejna Gele Kurd
Kürt Halk Bayramı

NEWROZ

4 Adar/Mart 1989
Saet : 19.00
Multihalle
M A N N H E I M
Programm:
ŞIVAN, ARAM, BARAN, N. BEHRAM, Folklor, Dia, helbest/şiir

★ ★ ★

11 Adar/Mart 1989
Saet : 18.00
Hochschule der Künste
B E R L İ N
Programm:
ARAM, EMEKÇİ, GULİSTAN, Koma Aşıti, folklor, dia, helbest/şiir

★ ★ ★

18 Adar/Mart 1989
Saet: 19.00
Rhein-Ruhr-Halle
D U I S B U R G
Programm:
ŞIVAN, ARAM, EMEKÇİ, BARAN, N. BEHRAM, H. ERDEM, folklor, dia, helbest/şiir

★ ★ ★

26 Adar/Mart 1989
Saet: 15.00
Schauburg-Vor dem Steintor 114
B R E M E N
Programm:
ŞIVAN, ARAM, BARAN, folklor, dia, helbest/şiir

★ ★ ★

8 Nisan 1989
Saet: 18.00
Maison de la Muttualite
24, Rue Saint-Victor,
75005 P A R İ S
Program:
ŞIVAN, ARAM, EMEKÇİ SEYDO, folklor, dia

TOSINÊ REŞİT

SİYABEND Û XECÊ

(drama ji du pêkhatına)

weşanên ROJA NÛ

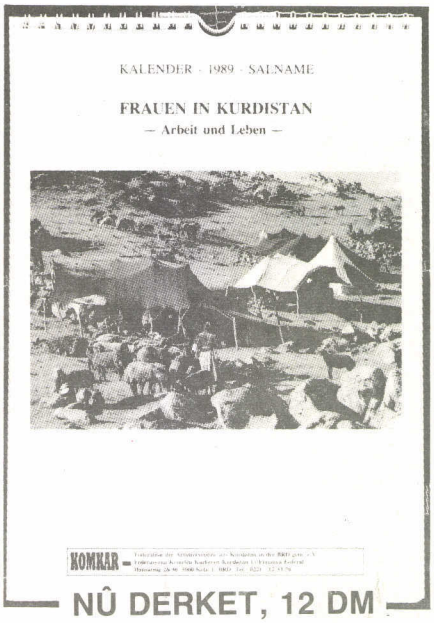

NÛ DERKET, 12 DM

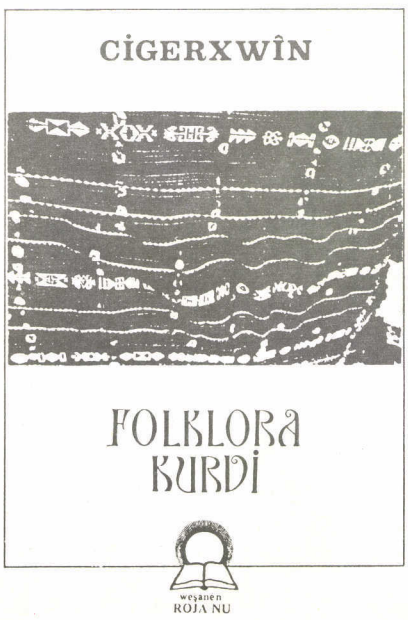

KÜRTÇE RADYO YAYINLARI

★ ★ ★ ★

BERNAMÊN RADYOYÊN KURDİ

ERİVAN: Her roj, navbeyna saet $16.^{00}$-17^{30}, lı ser xeta kurt **41 m, 7390 Mhz.**

* * *

Hergün, Orta Avrupa saatiyle 16^{00}-17^{30} arası **41 m, 7390 Mhz.**

BERLİNA ROJAVA: Her İn, lı ser xeta UKW **103,4 Mhz.** Saet: 21^{30}-22^{00}

NÜRNBERG: Her Yekşem, lı ser xeta UKW **95,8 Mhz.** Saet: 17^{40}

DORTMUND: Her Pêncşem, lı ser xeta UKW **87,8 Mhz.** Saet: 19^{10}-19^{30}

Kürt Halkıyla Dayanışma Gecesi

Program:
ŞIVAN, BARAN, SEYDO, Koma Aşıti
Folklor, dia.
28 Ocak 1989,
saat 18.00
Stadthalle
W U P P E R T A L

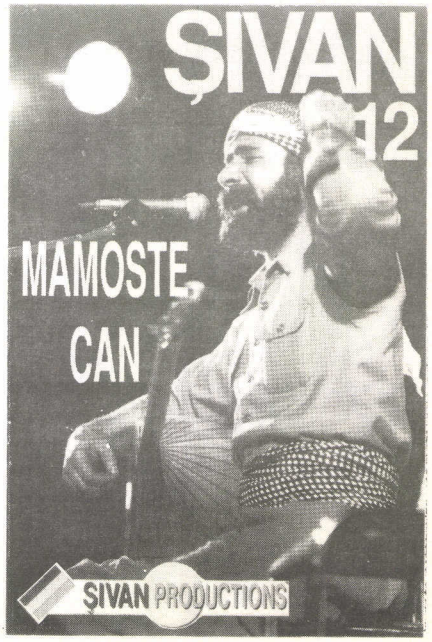

HELBESTA MIN

Rınde rınde gelek rınde...
wek çiya bılınde
wek wê qet nine
iro perçe û bırine
gorna mem û zine

xaşe xaşe gelek xaşe...
sê rengine û ne reşe
wek kulilka geşe
iro kê wê dıfroşe
ew kere û serxoşe

Bırın bırın jı me bırın...
kerasê reş lı me kırın
deri xema ve kırın
derd û eş pır kırın
barê gıran lı me kırın

Pise pise pisa meye...
çı kesi bı me heye
ber dılê me bıhaye
mırazê bav û kalaye
rêzgarkın jı bın destaye

X.Bavê Mırazê/Prag

GÜVERCİNLER UÇURMAK

Bir ilkbahar yağmurunda
ıslanmak
sırılsıklam
yol ayrımında
umut sevda da
umut sende

yüreğimi dağlasınlar
kor bir ateşle
dört bir yana dağılsın düşlerim
bir sevdaki anlatılamaz
dosta hasret
düşmana inat

seni işleyebilmek demire
yoğurmak yeniden hamuru
güvercinler uçurmak
özgürlüğe susamışlara
gökyüzüne hasret
avcıya inat

FIRAT

SELAM

Direniş için birlik için
Yaşam için ekmek için
Topraklarımızda yaşamak için
Topraklarımızda ölmek için
TEVGER'i yaratanlara selam.

Direnişe kucak açmış dağlar için
Ovalar için
Köyler için
Şehirler için
Özgürlüğe susamış topraklar için
Tevger'i yaratanlara selam.

Direniş ateşini yakmak için
Aydınlık günleri yaratmak için
Sömürgeci faşist orduları kovmak için
Bir bağımsız Kürdistan kurmak
Tevger'i yaratanlara selam.

Tevgeri yaşatanlara
Tevger'e selam verenlere
Tevger'i yüceltin çok yükseklere
Belengaz'ın saydıklarına hepsine selam.

Belengaz

X A ÇE RÊ Z

ÇEPERAST

1- Dı Rojhılata Navin da welatek koloni...**(B)** were seri, dıbe heywaneki avi. **2-** Şerm, fedi... Mala mırişkan **(beropaş). 3-** Navê welateke sosyalist lı Amerika Latini **(beropaş)...**Pıçûkên malan. **4-**Ne veşarti... Malhebûna şir û rûn... Jı genım çêdıbe **(beropaş). 5-** Dı nav dıdanan da tê cûtın... Rêzan. **6- (M)** were dawiyê, dıbe payitexta Suriyê... Kûçıkên ku din dıbın û çolê dıkevın... Notayek. **7-** Avek kimyewi... Navê pêxemberek. **8-** Lı pey dua tê gotın... Dı têlefonê da axaftına pêşin... Nexweşiyek bı rıcaf. **(beropaş) 9- (Ç)** were dawiyê, dıbe dengê çıvikan... Rût, bêkınc **(beropaş). 10-** Dıji normal... Tım dı bın nirê xelqê dane.

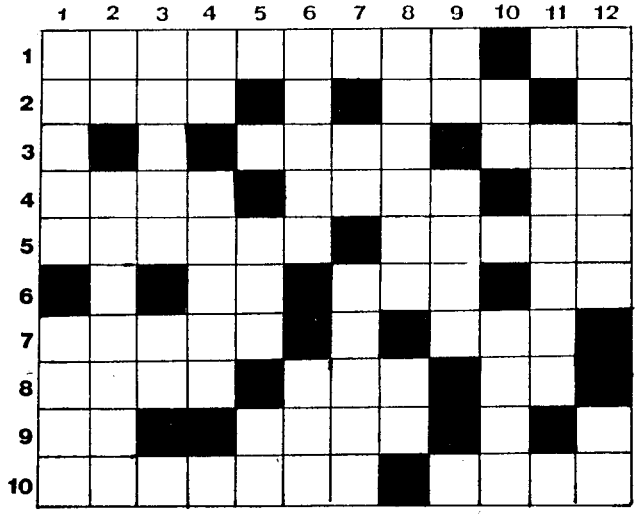

SEREJÊR

1- Navê organek... Navê dıjmınê Dehaq. **2-** Hejmarek **(beropaş)**... Hejmara pêşin. **3-** Qeydeki rêvçûna hespan...**(V)**were dawiyê, dıbe navê madeneke gıranbûha. **4- (E)** bıkeve navberê, jı mirovên nehs ra tê gotın **(beropaş)**... Kıvşkırın. **5-** Rınd **(beropaş)** ... Notayek **(beropaş). 6-** Navê mehek... Serbest. **7-** Hejmarek **(beropaş)**... Dıji heram. **8-** Paytextê dewleta Tırk... Lı ser rûyê mast dıgre **(beropaş). 9-** Teze... Mêrê bızınê. **10- (O)** bıkeve navberê, dıbe organa ku bihnê hıldıde... Navê kıncek. **11-** Çiyayê Kurdıstanê ya heri bılınd... **12-** Mezın, gır... Kalina berxan.

(Bersiva hêjmara berê) ➡

PARİS KONFERANSININ SONUÇ BİLDİRGESİ

1- Konferansa katılan devletler, BM yasasına uygun olarak barışı ve uluslararası güvenliği geliştirmeye ve silahsızlanma için etkin önlemler almaya karar verdiler. Bu bağlamda, kimyasal silahlara tüm başvuruların önlenmesi için, bunların tamamen yokedilmesinde kararlıdırlar. Kimyasal silahların kullanılmaması yolundaki tahhütlerini dile getirirken, bu tür bir kullanımı mahkûm ederler. BM yetkili organlarınca tespit edilen ve mahkûm edilen ihlaller karşısında, tekrar derin endişelerini bildirirler. Kimyasal silah kurbanlarına sağlanan yardımları onaylarlar.

2- Katılan ülkeler, 17/6/1925'de Cenevre'de imzalanan zehirli, boğucu ve bunların türevi gazlarla, bakteriolojik maddelerin savaşlarda kullanımını yasaklayan protokolün önemini ve geçerliliğini teyyid ederler.

Protokole taraf ülkeler, burada bulunan yasaklama kararında ısrarlarını tekrar dile getirirler. Henüz bu protokele katılmamış bütün ülkelerden de bunu gerçekleştirmelerini isterler.

3- Katılan ülkeler, yakın bir tarihte kimyasal silahların yapım, üretim, depolanma ve kullanımının yasaklanması ve bunların yokedilmesi konusunda bir anlaşmanın sonuçlandırılması gerekliliğini vurgularlar. Bu anlaşma, evrensel, genel ve gerçekten uygulanışı kontrol edilebilir olacaktır. Geçerlilik süresi sınırlanmamalıdır. Bu amaçla katılan ülkeler, Cenevre Silahsızlanma Konferansı'nı, çok acil olarak halihazırda mevcut sorunları biran önce çözebilmek için çabalarını arttırmakla ve en kısa zamanda bir anlaşma sağlamakla görevli kılmaktadır.

Bütün devletleri uygun bir biçimde belirli konularda daha çok çaba harcayarak, Cenevre görüşmelerine önemli katkılarda bulunmaya çağırırlar. Bu yüzden katılan devletler, bu görüşmelere katkıda bulunmak isteyen her devletin bunu yapması gerektiğini savunurlar.

4- Bu konferansa katılan ülkeler, kimyasal silahların, bunların varoldukça ve yayılmış bulundukça, kullanımı riskinin uluslararası güvenlik ve barış için oluşturduğu tehlikeden son derece kaygılıdırlar. Bu koşullarda ayrımcı olmayan bir temelde, anlaşmanın sonuçlanmasını ve uygulanmaya konulmasının sağlanması gerekliliğini vurgularlar. Bu arada her devletin bu bildirge amacına uygun olarak sorumluluk ve esneklik göstermelerini zorunlu görürler.

5- Konferans'a katılan devletler, BM Örgütü'ne kendi yasasına uygun olarak vazgeçilmez görevinin gerçekleştirilmesinde bütün desteklerini güçlendirirler. BM Örgütü'nün kimyasal silahların kullanımının yasaklanması konusunda uluslararası kamuoyunun duyarlılık göstermesini sağlayan bir çerçeve ve araç sunduğunu dile getirdiler.

BM Örgütü'nün kendi yasasına uygun olarak bu yolda aldığı elverişli ve etkili insiyatiflere desteklerini sunarlar.

Bundan başka Cenevre Protokolü'nün ihlali iddialarında Genel Sekreter'in araştırma konusundaki yetkilerinin kullanılmasında tüm desteklerini sunarlar.

Varolan yöntemlerin etkinliğini arttırmak için şimdi yapılan çalışmaların hemen bitirilmesini ve bütün devletleri Genel Sekreter'in çalışmalarını kolaylaştırıcı, yardımcı olmaya çağırır.

6- Konferansa katılan devletler, 1978'de BM Genel Kurulu'nun 1. toplantı döneminin silahsızlanma üzerindeki sonuç belgesini hatırlatarak, bütün devletlerin barış ve güvenlik haklarını garantileyecek, uluslararası etkin bir kontrol altında tam ve genel bir silahsızlanma için çabalarını kararlı olarak sürdürmelerinin gerekliliğini vurgular.

İSPANYA...

(Baştarafı 7. sayfada)

sözleşmesi görüşmelerine gidileceğini açıkladı. Yeni işyerleri açılması konusunda ise işverenlerle görüşmeler yapılması gerektiğini ifade etti.

Bu grev sonucu istemlerinin büyük bir bölümünü hükümete kabul ettiren İspanyol emekçileri, böylece dayanışma ve genel grev silahını etkin bir şekilde kullanmanın başarılı bir örneğini verdiler.

KOVARA JİN...

(Baştarafı 19. sayfada)

demê, paşê dest ji welateviniyê kı-şandiye, navê xwe daniye Seidê Nursi û ji xwe ra teriqetek daniye.

Xên ji niviskarên esli û daimi, kesên ku car caran nivisandıne ev ın:

Serokê serhıldana Çiyayê Agırı ***İhsan Nuri Paşa, Kamıran Bedirxan, Qazizade Mıstefa Şewqi, Huzniyê Dêrsimi, Mirzayê Cızırı*** *û hın niviskarên dın.*

Konferansvan paşê hın bûyer û tıştên ku em bı saya kovara JİN pêhesiyane, eşkere kır.

Disa dı saya Kovara JİN em pêdıhesin ku, jınên Kurd bı navê **Komela Pêşketına Jınên Kurd,** xort û gencên me ji bı navê **HÊVİ** komelan demezırandıne.

Dawiya konferansê nıviskarê hêja, bernama xwe ya 20 salên pêşin, pêşkêşi guhdaran kır.

ÜÇ KONU...

(Baştarafı 10. sayfada)

cesinin ve sevgisinin hangi doğrultuda olduğunu son seçimlerde gördük. Yıllardır ülkesinde Demokrasi mücadelesi vermiş bir liderin "Zülfikar Ali Butto'nun" faşist bir darbeyle ancak vücudunu ortadan kaldırmayı başarmış oysa düşüncelerini ortadan kaldırmayı başaramamış yıllarına tanık olduk. Bugün seçimlerden Pakistan Halk Partisi'nin ezici bir çoğunluğuyla kazandığını biliyoruz.

Değişen koşullardan birisi de, İsrail'deki konumdur. İşçi Partisi'nin durumu ve Filistinlilerin yıllardır sürdürdükleri haklı davalarında "sürgünde devlet" kurmalarını dünyaya duyurmaları ve tanınmaya başlamalarıydı. Bu konumlarla değişen ya da değişmeye doğru yönelen Ortadoğu'da bazı konumların duyarlı duruma gelebilecekleridir. Kanımca Kürdistan Ortadoğu'nun en ana sorunudur. Ortadoğu'da Kürdistan sorunu çözüme ulaşmadığı sürece de, Ortadoğu kanayan bir yara olmaya devam edecektir.

ÖLÜM RÜZGARLARI.

(Baştarafı 8. sayfada)

ri veren spiker, haberin sonunda birden "şu anda Irak elçisiyle görüşüyoruz" deyip arkasındaki büyük ekrana döndü ve haber merkezinden elçiye kurulan canlı bağlantı aracılığı ile şöyle soru sordu; **"Elçi! siz bu konuda ne diyorsunuz?"** Büyükelçi, yukarıda yazdığım sözlerini heyecanla sıraladı. Ancak büyükelçi sözlerini tamamlamaya çalışırken, spiker, onu dinlemeden sözünü keserek gülümseme ile döndü ve ertesi günkü haber - programın duyurusunu yapıp başka habere geçti.

Program sonlarına eklenen bu parçalar, program boyunca Saddam rejimine karşı oluşan nefreti, daha da fazlalaştırdı.

Bu program kısaca yüreği Kürdistan için çarpan herkese güç verdi. Boğazına kadar Kürt halkının kanına gömülen sömürgeci Bağdat rejimini de ürküttü, sıkıştırdı.

Ayrıca bu program Kürt halkının, Saddam iktidarının sandığı kadar yalnız olmadığını da gösterdi.

Bir Kürdistanlı olarak, bir insan olarak, bu programı hazırlayan ekibe ve bu programı güçlü reklam ve duyuru ile yayına sokan İngiliz Televizyonu Dördüncü Kanal yeneticilerine yürekten teşekkür etmek gerekir.

30 Saliya Şoreşa Kûbayê

Girava Kûba, dı mabeyna Ameriqa Latini û Ameriqa Bakur da ciyek stratejik e. İspanyolan dı sala 1513 da Kûbayê dagırkırın û gelê Kûbayê bı zorê dan xebatê. Pır kes jı ber şertên gıran ya xebatê mırın, pır kes ji hatın kuştın. Vê carê jı bo xebatê reşıkan anin; wan lı zeviyên qamiş ya şekıran û tıtunan da dan xebıtandın. Kolonyalistên Ewrûpê, jı bo dagırkırına welatên Ameriqayê, Kûbayê jı xwe ra kırın cipêki merkezi.

Dı pey qriza kapitalizmê ya sala 1930'an da, hımber hukma Kûbayê, disa tekoşin bılınd bû. Bı zora Ameriqayê, serokê Kûbayê Machado jı wazifê hat derxıstın, ciyê wi çavûş Batista bû serok. Heya roja şoreşê, Batista bı alikariya Ameriqa ve hukmek kedxwar û zordest ajot.

Dı 26 Tirmeh sala 1953'an da grubek xwendekar, Castro ji dı nav da, êrişek anin ser qışla leşkeri **(Moncada)** ya bajarê Santiagoyê. Lê belê tu tışt bı dest nexıstın û Casto hat gırtın. Dı sala 1955'an da bı saya efuyek gışti ve Castro jı gırtigehê derket û çû Meksikayê. Lı wır tev hevalên xwe ve lı ser karê leşkeri xebat kırın û pır tışt elımin.

Dı sala 1956'an da Casto û hevalên wi, bı keştiyek ve derketın erdê Kûbayê. Lı mabeyna wan û hukma zordest ya Batista şer çêbû. Jı gruba Castro 11 kes tenê man, yên dın hatın kuştın. Ev 11 kes xwe avêtın çiyayê **Sierra Maestra.** Û carek dinê dest bı xebatê kırın.

Gelê Kûbayê, êdi nedıxwest weki berê dı bın zordari û zulmê da bıji. Roj bı roj dı nav hêzên şoreşger da cih dıgırtın. Kesên ku nedıkarın lı bajaran da bıminın, xwe dıgihandın Castro û hevalên wi. Refên şoreşgeran roj bı roj xurt dıbû; leşkerên Batista tım paşta dıkışiyan. Bajêr, gund dıketın dı bın kontrola şoreşgeran. Batista bı her cure alikariya Ameriqa disa ji ne dıkari hukma xwe bıdomine. Û hêzên şoreşger dı serê sala 1959'an da ketın bajarê Santiago û şoreşa Kûbayê bı serfırazi pêkhat.

Hukma xwinrêj û kedxwar û şirikên wê Ameriqa Yekbûyi, bı **Fidel Castro, E. Che Guevera** û şoreşgerên dın ve serederi dernexıst. Ew kesên şoreşger, welatê xwe dı bın nirê kolonyalistan rızgar kırın. Ber bı cıvatek wekhev û bıratiyê roj bı roj gavên baş avêtın.

Pey serketına şoreşê, Kûba, bı Yekıtiya Sovyatan ra pê-
vendi dani. Sovyetan bı her awayi alikariya gelê Kûbayê kırın. Hukma pêşverû, beri her tışti reforma axê çêkır. Monopol û şırketên mezın bûn malê gel. Dı derheqa perverdegari û elımandınê da, û her usa jı aliyê sosyali da gavên baş hatın avêtın. Hima cıvateke sosyalist bı rêyeke rast bı pêşengiya Partiya Komunist a Kûbayê hat danin.

Dewletê Ameriqa Yekbûyi, jı vê çûyinê pır nerehet bû. Bı her awayi xwest ku, hukma pêşverû hılweşine; ambargo dani ser şekırên Kûbayê. Serokê DYA Kennedy, bı qaçaxên Kûbayê û bı lumpenan ve ordiyek pêkani û wana şand ser Kûbayê. Bı navê **Êrişa Delava Berezan** ev roja reş tê biranin. Lê hukma şoreşger ya Kûbayê, bı gel ve tevayi hemberi êrişa emperyalistan bı mêrani berxwedan. DYA bı vê kırına kiret ve ber dınyayê rezil bû.

Hukma sosyalist ya Kûbayê dı nav wan 30 salan da, roj bı roj bıngehên xwe qewi kır. Pêvendiyen baş bı Yekıtiya Sovyet û welatên dın ya sosyalist ra, disa bı tevgerên netewi ra dani.

Şoreşa Kûbayê, dı nav gelên Ameriqa Latini da ruhiyetek nû ani. Nikaragua bendên emperyalizmê qetand. Hin welatên dın da ji, tevgerên şoreşger, hêzên xwe ber bı pêş bırın, bûn tırsa hukmên paşverû.

Dı warê navnetewi da ji, hukma şoreşger ya Kûbayê, karên hêja pêkanin û iro ji tine.

Şoreşa Kûbayê 30 saliya xwe temam kır. Gelê Kûbayê iro, bı her awayi razibûna xwe bı Parti û serokê wi Castro ve nişan dıdın. Bı wan ve serbılınd ın..

Mercên Aboneti : 6 Mehi 10 DM, sali 20 DM
Abone şartları : 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM

Hesap No : Postschekamt Frankfurt
Konto-Nr : 405767-606

DENGÊ KOMKAR

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên Kurdıstan lı Elmanya Federal
Navnişan : 5000 Köln 1, Hansaring 28-30 Elmanya Federal
Berpırsiyar : A. SAYDAM

IMPRESSUM
Herausgeber KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredakteur: A. SAYDAM
Druck: Eigendruck